

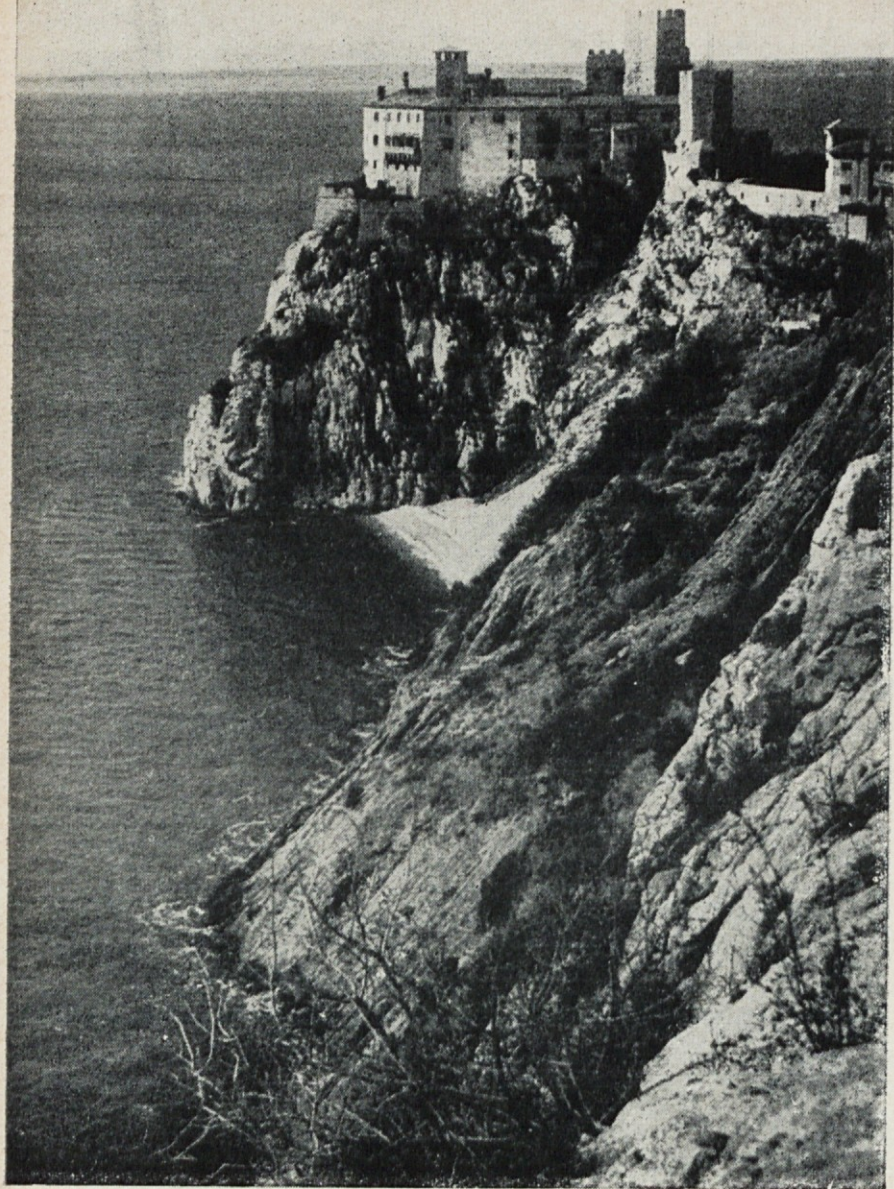
dz

XXXII-3

març 1966

LA VIDA ESPIRITUAL
DUHOVNO ŽIVLJENJE

Modroslovec naših dni, ki dobro pozna zgodovino in pota človeštva, je pred kratkim napovedal: „Ko se bo pisalo 2000 po Kristusu, bo glavno vprašanje vera v Boga. Vsi narodi, vsi ljudje bodo hoteli rešiti verski problem.“

Mi, ki živimo v letu 1966, ne vemo, ali bomo pisali datum 2000 po Kristusu, prepričani pa smo, da je za nas vprašanje vere danes prav tako važno in neodložljivo, kakor bo za šest milijard zemljanov ob slovesu drugega tisočletja. „Ali veruješ v Boga Očeta, vsemogočnega Stvarnika nebes in zemlje?“ „Ali veruješ v Jezusa Kristusa, ki se je za nas rodil in trpel pod Poncijem Pilatom?“ „Ali veruješ v odpuščanje grehov in večno življenje?“

Ta problem aji slovensko povedano: ta zares važna vprašanja bodo v vsem naših verskih središčih pretresali in obravnavali naši duhovniki v duhovnih obnovah, ki bodo tihi in cvetni teden med nami. V tem času bomo tudi dušo očistili z odkritosrčno, zares skesano spovedjo. Začutili bomo, da se bo po resnem premišljevanju večnih resnic nepreklicno utrdila naša vera v Boga in ljubezen do Njega in bližnjega.

Danes napovedujejo, kdaj bo mogoče prileteti na Luno ali celo na Mars. To so velikanske daljave. Toda večkrat se nam zdi pot do človeka še daljša in težavnejša. Tudi po duhovnih obnovah!

In ko danes ves svet hoče biti ena družina ali z drugo besedo: socialen, vsaj slutimo, da se zares trajna skupnost med ljudmi nikoli ne dá zgraditi, dokler se poedinec ni naslonil na Očeta, ki je v nebesih, z zaupanjem in ljubeznijo.

Človek je tako skrivnostno bitje, da tudi v globini najbolj vsakdanjega njegovega dejanja utripa hrepenenje stvari po Bogu. Tudi tak, ki Boga taji, govori in dela dosledno tako, kakor da diplomatskih odnosov z Njim ni pretrgal. Vidi ga na izhodu vseh cest, ki jih človek ne more ubrati. Beg pred Njim kaže le drug način, kako pasti v njegove roke. Čim več veš, čim več imaš, tem jasneje se zavedaš, da nimaš, kar hočeš. Šele ko Boga srečamo in ga zares priznamo, moremo sebe dohiteti in biti res ljudje.

Obnove se Bog še brez primere bolj veseli kakor mi. Čaka nas z odprtimi rokami kakor oče izgubljenega sina. Umirajoči božji Sin nam ponuja neskončno vrednost svoje srčne krvi. Marija se bo pa cvetni petek živo spomnila, da nas je z bolečinami rodila na Kalvariji.

Tako bomo pri oljčni procesiji na cvetno nedeljo z zares iskreno radostjo govorili osmo antifono:

„Ko je stopal Gospod v sveto mesto, so hebrejski otroci oznanjali, da vstaja življenje.“

A. S.

V Sloveniji še ni svobode

(Iz letošnjega pastirskega pisma)

„Bratje, čas je že, da se prebudimo iz spanja“ (Rim 13, 11). Stojimo na razpotju velikega razdobja in v središču odločilnega časa. Naša dolžnost je, da tudi mi prispevamo k človeškemu napredku, živč po evangeljskih postava. Cerkev najbolj streže človeški družbi s tem, da človeške vesti in človeška življenja naravnava k duhovnim in večnim vrednotam.

Za življenje naroda ni vseeno, če mladina zgubi čut za poštenje in dostojanstvo človeške osebnosti in si postavi za namen samo uživanje in drsi v globino spolne razvratnosti.

Za življenje naroda ni vseeno, če se iz leta v leto ugotavlja zmeraj večje število zakonskih ločitev, toliko manj, ker to najhuje občutijo tisoči otrok, ki so izgubili toploto in varstvo družine.

Za življenje naroda ni vseeno, če se ljudje vdajajo pijanosti, kraji, sovraštvu in nasilju.

Cerkev vidi svoje božansko poslanstvo v tem, da ljudi odvrča od hudega in jih vzgaja za dobroto in pravičnost v Resnici. S tem postaja najiskrenejša sodelavka z vsemi ljudmi dobre volje v ustvarjanju umirjenega in spodobnega človeškega življenja.

Čeprav je njena prva naloga ta, da vodi ljudi v večno domovino, vendar ji ni vseeno, kaj se godi na tem svetu.

Cerkev se zavzema za složnost in ljubezen med ljudmi vseh barv in plemen, vseh prepričanj in stanov. Priza-

deva si, da pomaga ustvarjati svet miru, pravice in resnične vzajemnosti med vsemi narodi, pa vendar srečuje čisto nasprotovanje in nerazumevanje. Pa ona kljub temu oznanja ljubezen do vsakega človeka: tudi do tistega, ki ne sprejema evangelija kot svoje življenjsko prepričanje, in do tistega, ki se razglašča za nevernika. Nikogar ne smemo sovražiti in zaničevati. V vsakem človeku smo dolžni spoštovati človeško dostojanstvo.

Treba je spoštovati versko prepričanje posameznika

Ničigar prepričanja se ne smemo silo dotakniti. Nikomur se ne sme vsiljevati vera, pa tudi brezboštvo ne. V imenu človeškega dostojanstva slovesno poudarjamo, da ima tudi vernik pravico, da ga spoštujejo. Cerkev ne more oznanjati drugačnega humanizma kakor humanizem ljubezni in miru. Ona blagoslavlja vsa prizadevanja za blaginjo in mir na svetu, pa ne samo splošni mir med narodi, marveč tudi osebni mir vsakega človeškega bitja posebéj: da v miru veruje, da v miru moli, da v miru živi spodobno človeško življenje.

Skrbi nas čudna psihoza [nekega] strahu in ozirov v izpovedovanju vere in opravljanju krščanskih dolžnosti. Zaradi tega mnogi ne dajejo krstiti svojih otrok, se ne poročajo cerkveno, ne prejemajo drugih zakramentov. Sami ne

hodi v cerkev in ne pošiljajo svojih otrok, čeprav so prepričani, da je to njihova dolžnost, pa to opuščajo ob očitkih vesti in z nevoljo v duši.

Slovesno izjavljamo, da je v vsaki ureditvi treba človeka razumeti celotno. Človek ni samo telo, ima tudi razumno, nesmrtno dušo, s katero teži za duhovnimi vrednotami. Da se torej človek čuti zadovoljnega in mirnega, ima polno pravico do svobode, da živi v skladu s svojo vero in vestjo.

Ta pravica je pri nas zagotovljena z ustavo Socialistične republike Jugoslavije. Ta pravica je posebej poudarjena v listini Združenih narodov, ki so jo podpisale vse članice. Prvi člen zakona o pravnem položaju verskih skup-

nosti se glasi: „Državljanom socialistične federativne republike Jugoslavije se zagotavlja svoboda vesti in svoboda veroizpovedi.“ V 6. členu istega zakona pa stoji: „Nihče ne sme braniti državljanom, da se udeležujejo verskih obredov in drugih izrazov verskih čustev. Nihče ne sme siliti člana verske skupnosti, da ne uporablja pravic, ki mu kot državljanu pripadajo po ustavi in zakonih.“

Tudi vera spada med človečanske pravice

Po vsem svetu se govori o človečanskih pravicah in velja za barbarstvo preganjanje človeka zaradi barve njegove

Skupina slovenskih duhovnikov na grobu škofa Rožmana v ZDA

kože. Ali, če se zgodi huda krivica človeški osebi, kadar jo kdo zapostavlja in zaničuje zaradi kake telesne posebnosti, se še mnogo hujša krivica godi človeškemu bitju, kadar kdo posega v njegovo duhovno resničnost in kadar ga kdo ponižuje zaradi njegovega verskega prepričanja.

Po ustavi je zagotovljena svoboda vesti in svoboda izpovedovanja verskega prepričanja, a nekateri zlorabljuje svoj položaj in na razne nedovoljene načine izvajajo pritisk na vest in tako ustvarjajo psihozo strahu, kar nasprotuje zakonskim predpisom. Take zlorabe se dogajajo zlasti po šolah, podjetjih in ustanovah.

Od odgovornih odkrito in slovesno terjamo zavarovanje zakonitosti, od vernikov pa pogum in odločnost v izpovedovanju vere. Jezus Kristus govori vsem učencem: „Povem vam: vsakega, kdor mene prizna pred ljudmi, bo tudi Sin človekov priznal pred božjimi angeli“ (Lk 12, 8).

Vero je treba pogumno pričati

Ne dajte, dragi verniki, da se vas poloti občutek manjvrednosti, in zavedajte se svojih pravic. Nikogar nočemo žaliti, pa tudi ne zaslužimo, da nas kdorkoli žali. Po sami naravi človeškega dostojanstva vsakemu državljanu pripada nedotakljiva in neodtujljiva pravica, da vzgaja svoje otroke po vesti, da sklene zakon po svoji vesti, da

opravlja svoje verske dolžnosti po vesti, da dela dobro in živi spodobno.

Ne pozabite, da odločnost zmeraj ustvarja nov delovni polet, ugovori pa, zasmehovanja in zastraševanja vam ne smejo jemati moči. Če zavedno hodite za resnico, tedaj ne smete nikoli od nje odstopati. Značajnost tudi nasprotnik spoštuje. „Vaše srce naj se ne vznemirja,“ pravi Gospod (Jan 14, 1).

Dragi verniki, ne smete omagati, bodite marveč ponosni in dosledni v svoji veri. Jezus Kristus zmeraj živi v svoji Cerkvi. „In glejte, jaz sem z vami vse dni do konca sveta“ (Mt 28, 20). V teh besedah, s katerimi je Odrešenik spodbujal svoje apostole, nahajamo tudi mi moč in pomoč.

„Ne zavrzite torej zaupanja, ki ga čaka veliko plačilo. Potrpežljivosti vam je pač treba, da izvršite božjo voljo ter dosežete obljubo,“ pravi sveti Pavel (Hebr 10, 35—36).

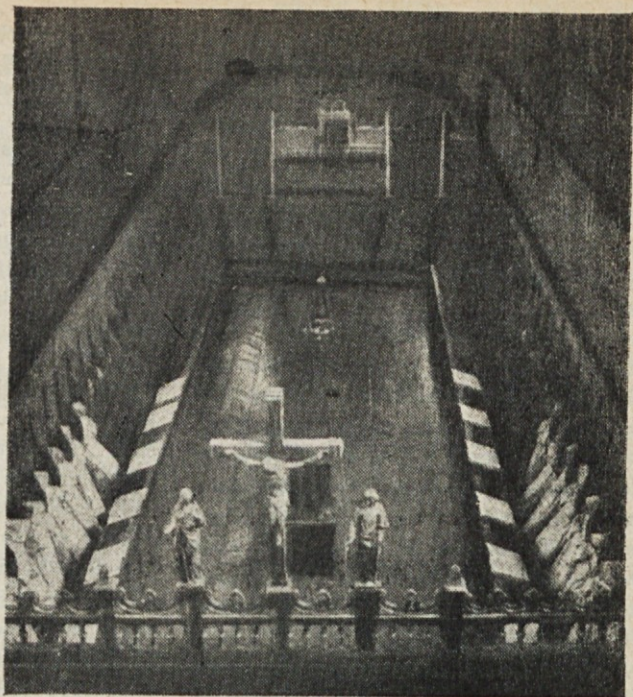
Dragi verniki, te očetovske besede smo naslovili na vas, ker nas je gnala k temu skrb in ljubezen do vaših duš. „Bog vse milosti“ (1 Pet 5, 10) pa naj zmeraj krepi vašo vero, utrjuje upanje in vnema ljubezen, „da vas zmota brezbožnih ne potegne za seboj in ne izgubite lastne trdnosti; rastite pa v milosti in spoznanju našega Gospoda in Zveličarja Jezusa Kristusa. Njemu slava zdaj in na dan večnosti“ (2 Pet 3, 17—18).

Vaši škofje

Kdor očenaš prav odmoli, kdor ga iskreno občuti in kdor — kolikor človeška slabost premore — v soglasju s prošnjami očenaša živi, je že rešen; mora biti uslišan.

Koncil: Cerkev v podobah

Duhovniki,
zbrani
pri molitvi

Koncilska dogmatična konstitucija o Cerkvi poudarja njen skrivnostni nadnaravni, božji element in mu daje prvenstvo pred njeno vidno organizacijo v svetu. Kot nadnaravna verska skrivnost pa Cerkev presega naše človeške pojme in predstave in je zato popolnoma jasna in v vsakem oziru zadovoljiva oznaka Cerkve v človeški govorici nemogoča. Zato se sveti zbor poslužuje v svojem nauku o Cerkvi raznih podob, ki se nahajajo v svetem pismu in so o njih že pisali cerkveni očetje. Te podobe nam morejo služiti kot pravo razodetje notranje narave in skrivnostne življenjske sile Kristusove Cerkve. Nobena teh podob ne vsebuje sama zase

vseh značilnosti cerkvenega ustroja in življenja; se pa med seboj dopolnjujejo in nam v svoji skupnosti nudijo lepo, bogato, poučljivo in prepričljivo sliko Cerkve v njenem skrivnostnem življenju in v njenem poslanstvu.

Čreda ovac

V svetem pismu se nam Cerkev predstavlja v različnih podobah, ki so vzete iz navadnega človeškega udejstvovanja: iz pastirskega in kmečkega življenja, iz graditeljstva, iz zakonskega in družinskega življenja, iz same človeške narave. Nekatere teh podob uporabljajo že starozavezni preroki, ko govore o božjem kraljestvu.

Gospod Jezus govori o svoji Cerkvi, ki jo je prišel ustanovit, kot o čredi ovac, kateri je on sam skrbni in dobri pastir in tudi edini zakoniti vhod, skozi katerega se pride v njegov hlev: „Jaz sem dobri pastir. Dobri pastir da svoje življenje za svoje ovce. Jaz poznam svoje in moje poznajo mene, kakor mene pozna Oče in jaz poznam Očeta. Jaz sem vrata k ovcam. Kdor ne pride v ovčji hlev skozi vrata, ampak pride drugod, ta je tat in ropar“ (Jan 10). Ta lepa in domača podoba iz pastirskega življenja v Sveti deželi nam odkriva tesne notranje odnose med Kristusom in njegovimi verniki. Kristus, dobri pastir, in verniki, ovce njegove črede, se med seboj poznajo, si zaupajo, se ljubijo z ljubeznijo, ki se ne straši niti najtežje žrtve življenja. Duhovno življenje milosti prihaja vernikom od Kristusa: „Prišel sem, da bi imeli življenje in ga imeli v izobilju.“ Zakonita pot do cerkvenih služb je samo po Kristusu. Vsak, ki hoče biti zakoniti pastir in voditelj božjega ljudstva, mora prejeti poklic in poslanstvo od Kristusa. Vsi pastirji duš, od najvišjega do najmanjšega, morajo biti podrejeni Kristusu, vrhovnemu pastirju. Le v tesni in stalni zvezi z njim morejo pričakovati uspeha svojemu apostolskemu delu in zveličanju svojih duš: „Kdor vstopi skozi mene, bo zveličan, in bo hodil noter in hodil ven in bo našel pašo. Tat ne pride, razen da krađe in kolje in pogublja“ (Jan 10, 9).

Vinograd

Za to podobo iz pastirskega življenja, ki se v evangelijih pogosto srečuje, omenja koncilska konstitucija drugo

iz kmečkega okolja. Že v stari zavezi se primerja Bog poljedelcu, vinogradniku in izvoljeni narod je njegov vinograd (Iz 5). Na to podobo iz preroških knjig navezuje Kristus svojo priliko o delavcih v vinogradu (Mt 20) in o hudobnih vinogradnikih, v kateri napoveduje nevernim Judom njih žalostni konec (Mt 21). Uporablja jo isto podobo govori svojim učencem pri zadnji večerji: „Jaz sem prava vinska trta in moj Oče je vinogradnik. Vsako mladiko na meni, katera ne rodi sadu, odstrani; in vsako, katera rodi sad, očisti, da rodi še več sadu... Ostanite v meni in jaz v vas. Kakor mladika sama od sebe ne more sadu roditi, če ne ostane na trti, tako tudi vi ne, če ne ostanete v meni. Jaz sem trta, vi mladike. Kdor ostane v meni in jaz v njem, ta rodi obilo sadu; zakaj brez mene ne morete nič storiti. Če kdo ne ostane v meni, se kakor mladika vrže ven in usahne; in jih poberejo, vržejo v ogenj in gore...“ (Jan 15).

Čudovito lepo nam Gospod Jezus v tej priliki ponazoruje potrebo notranje zveze, ki mora družiti njegove učence z njim, edinim virom življenja in rodovitnosti. V Cerkvi zavisi vse od te življenjske zveze s Kristusom po veri in milosti. Brez zveze s Kristusom so vsi naporji Cerkve, naj bi tudi dosegali zunanje uspehe, obsojeni na končni poraz. Gospodova beseda o nerodovitni mladiki je resen opomin nezvestim in odpadnikom.

Božja njiva, božja zgradba

Novo podobo Cerkve vzame koncilska konstitucija iz svetega Pavla, ki

piše vernikom v Korintu: „Božja njiva ste, božja zgradba. Eden sadi, drugi zaliva, Bog pa daje rast. Zatorej nič tisti, kateri sadi, ni nič, kateri zaliva, ampak, kateri daje rast, Bog“ (I, 3, 6—9). S to poučljivo podobo iz narave utemeljuje apostol isto misel, ki jo je ponazoril Gospod v priliki o trti in mladikah: v sveti Cerkvi, na božji njivi, prihajata blagoslovljena rast in žetev edinole od Boga. Apostolski delavci so na božji njivi vernega ljudstva le „božji sodelavci in vsak bo prejel svoje plačilo po svojem delu“ (3 5—9).

Koncilski nauk o Cerkvi to lepo apostolovo podobo po njegovih lastnih besedah dalje razvija: Na božji njivi svete Cerkve raste stara oljka, katere svete korenine so bili očaki. Na to oljko smo bili vcepljeni verniki iz poganstva, mladike divje oljke. Judje, ki so Kristusa zavrgli, so odlomljene veje te stare, svete oljke. Apostol pa napoveduje, da bodo ponovno vcepljeni, saj so naravne mladike prve oljke. Ko se spreobrnejo, se bo versko življenje v Cerkvi dvignilo (Rim 11).

Božja njiva so verniki, pa tudi božja zgradba (1 Kor 3, 9). Sam Jezus se primerja s kamnom, ki so ga zidarji, to je judovski voditelji, zavrgli, ki pa je postal temeljni kamen (Mt 21, 42). Na tem temelju, ki je Kristus, zidajo apostoli in njihovi sodelavci stavbo Cerkve. Apostol opominja: „Vsak naj gleda, kako zida. Kajti drugega temelja nihče ne more položiti razen tega, ki je že položen, in ta je Jezus Kristus“ (1 Kor 3, 11). Vsa stavba Cerkve ima le v Kristusu svojo trdnost in povezavo. Na sodni dan se bo v ognju božje

sodbe odkrilo, kakšno je vsakterega delo (3, 13).

Ta božja zgradba, ki je Cerkev, ima različna imena: imenuje se božja hiša, v kateri živi božja družina; bivališče božje v Duhu; svet tempelj v Gospodu (Ef 2, 19—22). To podobo uporablja cerkvena liturgija na praznik posvečenja cerkva. Zidana cerkvena stavba se zdi Cerkvi podoba nebeškega mesta Jeruzalema, zmagoslavne Cerkve, v katero se verniki že na zemlji vzdavajo kot živi kamni v duhovno hišo (1 Petr 2, 5). Sveti Janez gleda v Razodetju, kako to nebeško mesto, novi Jeruzalem, ob prenovljenju sveta prihaja z neba od Boga, pripravljeno kakor nevesta, ozaljšana za svojega ženina. In sliši močan glas, ki govori s prestola božjega: „Glej, prebivališče Boga med ljudmi, prebival bo z njimi; in oni bodo njegovo ljudstvo in Bog sam bo med njimi; in obrisal bo vse solze z njih oči in smrti ne bo več, tudi ne bo več ne žalovanja ne vpitja ne bolečine, zakaj, kar je bilo prej, je minilo“ (21, 2—4).

Nevesta

Cerkev kot nebeški grad Jeruzalem se predstavlja v videnju sv. Janeza kot čista nevesta brezmadežnega božjega Jagnjeta. Ista podoba služi apostolu Pavlu, ko piše, kako je Kristus svojo nevesto — Cerkev ljubil in samega sebe zanjo dal, da bi jo očistil in jo posvetil, da bi napravil sam sebi slavno Cerkev, ki ne bi imela madeža ali gube ali kaj podobnega, ampak da bi bila sveta in brezmadežna (Ef 5, 26—27). Združil se je z njo v neločljivo zvezo in jo hrani in neguje. Cerkev mu je v

ljubezni in zvestobi podložna, on pa jo neprestano bogati z neizrekljivim bogastvom svojih milosti, da nam je tako dano z vsemi svetimi razumeti vso neizmerno ljubezen božjo in Kristusovo do nas, ki presega vse spoznanje (Ef 3, 19).

Medtem pa, ko Cerkev roma skozi to zemljo, ločena od Gospoda (2 Kor 5, 6), se sama sebi zdi kakor izgnanka, zaradi česar išče in misli le to, kar je zgoraj, kjer je Kristus, sedeč na desnici božji, kjer je njeno življenje s Kristusom skrito v Bogu, dokler se ne prikaže v slavi s svojim ženinom (Kol 3, 1—4).

Skrivnostno Kristusovo telo

Med tako različnimi podobami, s katerimi sveto pismo osvetljuje in ponazarja naravo in življenje Cerkve, je ta zadnja najvažnejša in najgloblja. Teologi pravijo, da to ni več samo podoba, ampak globoka verska resnica, ki jo je v svoji apostolski pridigi po božjem navdihnjenju odkril sveti Pavel. O tej verski skrivnosti je izdal papež Pij XII. leta 1943 obširno encikliko, v kateri pravi: „Za oznako in opis svete Cerkve ni nič plemenitejšega, nič vzvišenejšega, nič bolj božjega, kot je njeno poimenovanje: skrivnostno Kristusovo telo.“ Ta Pavlova podoba nas popelje v najbolj skrite globine skrivnosti svete Cerkve. Odkriva nam našo skrivnostno, življenjsko zvezo s Kristusom, ki je glava svojemu skrivnostnemu telesu, pa tudi našo medsebojno povezanost, ko v toliki raznolikosti udov sestavljamo eno samo celoto v Kristusu.

Koncilaska konstitucija o tem takole

govori: „Božji Sin se je učlovečil v človeški naravi in je človeka odrešil in ga preobličil v novo stvar (Gal 6, 15), ko je s svojo smrtjo in vstajenjem premagal smrt. Svoje brate, ki jih je sklicel izmed vseh narodov, je skrivnostno postavil za svoje telo, potem ko jim je podelil svojega Duha.“

„Kristusovo življenje v tem telesu se preliva v vernike, ki se skrivnostno in dejansko združijo s trpečim in povečanim Kristusom po svetih zakramentih. Po svetem krstu se prisposobimo Kristusu, se vanj vcepimo, postanemo deležni njegove smrti, pa prejmemo tudi zagotovilo njegovega vstajenja. Apostol pravi: „Po krstu smo bili pokopani s Kristusom v smrt — smo postali mrtvi za greh —, da bi tako, kakor je Kristus vstal od mrtvih s slavo Očetovo, tudi mi zaživelimi novo življenje. Kajti, če smo se z njim zrastli v podobnosti njegove smrti, se bomo tudi v podobnosti njegovega vstajenja“ (Rim 6, 5). V lomljenju evharističnega kruha smo deležni resničnega Gospodovega telesa in smo po njem združeni z njim in med seboj: „Ker je en kruh, smo mi, ki nas je mnogo, eno samo telo; vsi smo namreč deležni enega kruha“ (1 Kor 10, 17). Vsi smo tako udje Kristusovega telesa, posamezni pa udje med seboj“ (Rimlj 12, 5).

„Vsi udje človeškega telesa, čeprav jih je mnogo, sestavljajo eno samo telo; tako tudi verniki v Kristusu. Tudi v Kristusovem telesu so različni udje in različne službe. En sam pa je božji Duh, ki podeljuje svoje različne darove v dobro Cerkve. Apostol piše: „Različni so duhovni darovi, isti pa je Duh.

In različne so službe, isti pa je Gospod. In različna so dela, isti pa je Bog, ki dela vse v vseh“ (1 Kor 12, 4—6). Med vsemi temi darovi je na prvem mestu milost apostolov, ki jim Sveti Duh vse druge podreja. Kljub raznolikosti darov in služb mora vladati v Cerkvi edinost v ljubezni, ki jo Sveti Duh ustvarja in pospešuje. Zato, „če en ud trpi, trpe z njim vsi udje, in če je en ud v časti, se z njim vesele vsi udje“ (1 Kor 12, 26).

„Glava tega telesa je Kristus. „On je podoba nevidnega Boga in v njem so bile ustvarjene vse stvari. On je pred vsem in vse ima v njem svoj obstoj. On je glava telesu, ki je Cerkev. On je začetek, prvorojenec iz mrtvih, da med vsemi zavzame prvo mesto“ (Kol 1, 15—18). „On vlada z vzvišenim veličastvom svoje moči nebesa in zemljo in vse napolnjuje s polnostjo svojega bogastva“ (Ef 1, 23).

„Potrebno je, da vsi udje postanejo njemu podobni, dokler se Kristus sam v njih ne upodobi (Gal 4, 19). Zato smo privzeti v skrivnost njegovega življenja, njemu slični, z njim pokopani in z njim vstali, dokler z njim ne zakraljujemo. Zdaj še popotniki na zemlji sledimo njegovim stopinjam v trpljenju ali v preganjanju, se združujemo z njegovimi bolečinami kakor telo s trpečo glavo, trpeči z njim, da bomo z njim tudi poveličani“ (Rim 8, 17).

„To telo Cerkve, združeno z glavo, iz katere se po členkih in sklepih zlaga in sestavlja, raste v božjo rast (Kol 2, 19). Kristus sam v tem svojem telesu, ki je Cerkev, stanovitno odreja darove

služb, po katerih si v njegovi moči medsebojno pomagamo v redu zveličanja, da tako v resnici in ljubezni vsi rastemo k njemu, ki je naša glava“ (Ef 4, 16).

„Da bi se pa mogli neprestano obnavljati v njem, nam je dal udeležbo pri svojem Duhu, ki je isti v glavi in v udih in oživlja, združuje in giblje vse telo, podobno, kakor to dela duša v človeškem telesu.“

„Kristus ljubi Cerkev kot svojo lastno nevesto, kakor mož, ki ljubi svojo ženo, ljubi svoje lastno telo (Ef 5, 28). Cerkev pa je od svoje strani Kristusu, svoji glavi, podložna, kakor naj bodo podložne žene svojim možem v vsem“ (Ef 5, 24).

„Ker v Kristusu prebiva vsa polnost božanstva telesno (Kol 2, 9), napolnjuje z božjimi darovi Cerkev, ki je njegovo telo in njegova polnost (Ef 1, 23), da tudi sama hrepeni in doseže vso polnost božjo“ (Ef 3, 19).

+

Svoje prvo poglavje zaključuje konciliska konstitucija z naslednjimi mislimi: „Kristus, edini srednik med Bogom in ljudmi, je ustanovil svojo sveto Cerkev, občestvo vere, upanja in ljubezni na tem svetu, kot vidno družbo, ki jo stanovitno vzdržuje in po njej vsem posreduje resnico in milost. Ta vidna družba na zemlji, hierarhično urejena, in skrivnostno Kristusovo telo, vidno in duhovno občestvo, zemeljska Cerkev in Cerkev, obdarovana z nebeškimi dobrinami, pa nista dve stvari, ampak ustvarjata eno samo celoto, sestavljeno iz človeškega in božjega elementa. Tako

je Cerkev na čudovit način podobna skrivnosti učlovečene božje Besede, ki združuje v sebi človeško in božjo naravo.“

„To je edina Kristusova Cerkev, ki jo v veri spoznavamo kot eno, sveto, katoliško in apostolsko, katero je naš Zveličar po svojem vstajenju izročil Petru, da zanjo skrbi, zaupajoč njemu in drugim apostolom njeno razširjenje in njeno vodstvo. Postavil jo je za vse čase kot „steber in temelj resnice“ (1 Tim 3, 15).

„Ta Cerkev, ustanovljena in urejena na tem svetu kot vidna družba, ostaja v katoliški Cerkvi, vladani po Petrovem nasledniku in po škofih, ki so z njim v zvezi, čeprav je mogoče tudi zunaj nje najti mnoge elemente posvečenja in resnice, ki kot Kristusovi Cerkvi lastni darovi vodijo h katoliški edinosti.“

„Kakor pa je Kristus dovršil odrešenje v uboštvu in preganjanju, tako je tudi Cerkev poklicana, da gre po isti poti in tako ljudem posreduje sadove zveličanja. Kristus Jezus, ki je bil v božji podobi, je samega sebe izničil in je podobo hlapca nase vzel (Flp 2, 6), in dasi je bil bogat, je zaradi nas postal ubog (2 Kor 8, 9); tako Cerkev, čeprav izpolnjevanje njenega poslanstva zahteva človeška sredstva, ni po-

stavljena zato, da bi iskala slavo tega sveta, ampak da oznanja ponižnost in odpoved, vključno s svojim zgledom. Kristus je bil poslan od Očeta, da oznani blagovest ubogim (Lk 4, 18), da poišče in reši, kar je bilo izgubljenega (Lk 19, 10); podobno tudi Cerkev objema vse, ki so potrti, v svoji človeški slabosti; še več, spoznava v ubogih in trpečih podobo svojega Ustanovitelja, ubogega in trpečega, si prizadeva lajšati njihove stiske in tako v njih služiti Kristusu. Medtem ko Kristus, svet, nedolžen in brez madeža ni poznal greha, ampak je prišel, da sam zadosti za grehe ljudstva (Hebr 2, 17), Cerkev sprejema v svoje naročje tudi grešnike; sveta in obenem stalno potrebna očiščenja, išče neprestano pokoro in obnovenje.“

„Med preganjanji sveta in tolažili Boga roma Cerkev k svojemu večnemu cilju, oznanjujoč Gospodov križ in njegovo smrt, dokler on ne pride (1 Kor 11, 26). Krepi se z močjo vstalega Gospoda, da more s potrpljenjem in z ljubeznijo zmagovati lastno trpljenje in notranje ter zunanje težave. Zvesto odkriva v svetu Kristusovo skrivnost, čeprav kakor v somraku, dokler se ob koncu časov ne razodene v vsej svetlobi.“

Alojzij Košmerij

...Kakor bi hotel popraviti zamujeno, je vzel iz žepa rožni venec in pričel moliti za pokojno mamo. Da. Brez rožnega venca ga mama ni nikoli pustila od doma, posebno v gore ne. „Da te bodo vsaj po krščansko pokopali, če se ti primeri smrt,“ je imela navado reči. „Pri komer namreč najdejo rožni venec, je prav gotovo katoliški kristjan.“

Janez Julen, Trop brez zvonca

Iz dnevnika Janeza XXIII.

Janez XXIII. v razgovoru
s predsednikom Segni-jem

Torek, 13. septembra (1898)

Naredil sem malo od vsega. Nič nisem študiral, pa to pustimo! Opustil sem posebno izpraševanje vesti, duhovnega branja sem malo opravil. Sploh je z menoj tako: če me površno opazujejo, bodo na splošno mogli reči, da ni niti slabo; toda če se oziram na to, kaj bi moral narediti, in na milosti, ki mi jih je Gospod dal za to, me je sram samega sebe in moram priznati, da sem velik grešnik.

Treba je pomisliti, da vsak večer mislim na to in vsak večer sem pri istem! To je moj veliki greh. Tudi sem med sedemdnevnicu v čast žalostni Materi

božji, toda opravič malo mrtvičenj in zdihljavaev.

O Marija, potopljena v bolečine, oh, jokaj tudi zame, pa ne zato, ker sem nehvaležen, marveč zato, da bi tvoje solze omeščale moje srce, ki je tako trdo in tako kruto do Jezusa. Zgodi se, zgodi se!

Sreda, 14. septembra (1898)

Nič drugega ne morem kot ponoviti, kar sem rekel včeraj. Veliki vzrok, zakaj ni videti v meni nobenega izboljšanja, je majhna korist, ki jo zajemam zlasti iz posebnega izpraševanja vesti.

Jutri si bom torej v čast žalostni

Materi božji Mariji prizadeval ravnati se po navodilih, ki jih imam zapisana glede posebnega izpraševanja vesti. Bog pa naj mi pomaga.

Četrtek, 15. septembra (1898)

Morda sem jaz tisti, ki v teh dneh s svojimi pregreški večam Marijine solze. Glede mrtvičenj se more reči, da jih ne opravljam, ali pa zelo malo; temu hvale vrednemu rožnemu vencu vedno kaj manjka; današnji obisk presv. Rešnjega telesa je bil dosti nepopoln. In treba je pomisliti, da sem med sedem-dnevnico v žast žalostni Materi božji!

Pa še druga stvar je, na katero moram biti pozoren, to je želja po branju časopisov, kar mi je v semenišču prepovedano. Pustimo to ob strani, dokler mi pravi gospod župnik, da mu ustrezem; toda hoditi jih iskat, tega pa ne!

Torej si bom na temelju vsega tega naredil boljši red za prihodnost. Odslej se bo moje posebno izpraševanje vesti sukalo okoli tega, kako si pridobiti ponižnost po tistih sklepih, ki sem jih naredil pri letošnjih duhovnih vajah in jih imam napisane, in po tistih lepih navodilih, ki jih Rodríguez daje glede tega.

Domine, miserere mei — Gospod, usmili se me!

Alfonz Rodríguez je napisal znamenito delo: Ejercicio de perfección y virtudes cristianas. Izšlo je v treh zvezkih v Siviglia leta 1609. Od takrat je izšlo zelo veliko izdaj ne le v španščini, marveč tudi v drugih jezikih. Slovenski prevod je priredil pokojni slovenski trapist p. Herman Vodenik, založil pa Glasnik Srca Jezusovega. Slovenski na-

slov je: Vaja v krščanski popolnosti. V 2. zvezku v tretji razpravi Rodríguez govori o kreposti ponižnosti.

Petek, 16. septembra (1898)

Zbranost, ta mi je potrebna.

O Marija, pomagaj mi, da bom skrbel zanjo!

Sobota, 17. septembra (1898)

Čeprav je stari človek precej daleč. ga vendar včasih še čutim v določenih grdih sanjah (v izvorniku pravi: in certi sogni d' inferno: v določenih peklen-skih sanjah), v katere sem včasih zapleten, ne da bi se tega zavedal. Sploh sem še vedno jaz, tisti veliki ošabnež in grešnik! Kako ponižujoča misel!

Treba je pomisliti, da me Bog prenaša, in zdi se, da nima oči, da bi videl moje žalitve. Kako mu morem povzročati nevšečnost nad menoj? Kako je mogoče, da nisem kar nor od želje, da bi ga ljubil in delal za to, da bi ga drugi ljubili?

Presveta deviška žalostna Mati božja joka, ker Jezusa ne ljubijo, marveč žalijo; morda joka tudi zaradi mene. Oh, potolaži se, o Marija, ohrani v meni živo željo, da bi ljubil tvojega Sina, in daj, da bom, kolikor mi je mogoče, lajšal tvoje grenke bolečine s tem, da bom k Jezusu in tebi vodil duše. Da me boš podpirala, ti posvetim jutrišnja dejanja. Ti jih očisti, daj jim tisto popolnost, ki je tako zelo potrebujemo, in rožni venec naj vsaj enkrat tako zmolim, kot ga doslej še nikoli nisem.

Torek, 20. septembra (1898)

Treba mi je velike zbranosti in večje duševne prisotnosti, da bom pogosto pozoren na sklepe, ki jih zdaj pa zdaj naredim. In potem moram v vseh stvarih pokazati, da sem v resnici še pravi fanté, in se ne v vsem obnašati kot resni modrijan in kot velik ugleden mož. To je moja narava; to je vse moje bistvo: napuh. Sicer pa velika vdanost v voljo božjo, tako da bom prenašal z resnično potrpežljivostjo — in ne da bi postal čuden — nesreče, ki mi jih Bog pošilja v družini, npr. hudo bolezen mojega bratca Janeza.

Molimo, molimo vedno za vse, in vse naj se zgodi, kakor je Bogu všeč, v božjo čast in slavo.

Da, ad majorem Dei gloriam — v večjo slavo božjo! Amen.

Zgoraj omenjeni bolni Janezek je bil takrat star sedem let.

Sreda, 21. septembra (1898)

Treba mi je, da se varujem odlašanja izpolnjevanja pobožnih vaj, tako da jih prihranim za bolj oddaljen čas, da tako strežem celo sebi in požrešnosti.

To bi bila krivica Bogu in dokaz, da ga ne ljubim; to je neke vrste izbira med Jezusom in Barabo. To pa toliko bolj, ker Bog ni zadovoljen s stvarmi, ki jih opravimo polovičarsko, kakor na pósodo.

Jezus in Marija, bodita moje rešenje.

Četrtek, 22. septembra (1898)

Kakšne stiske! Moj bratec Janez me je spravil v velik strah zaradi zdravlja, tako da molim in molim. Upam, da me Gospod hoče uslišati. Ko sem ta večer na to mislil, so mi prišle solze v oči. Predstavljal sem si, da sem jaz na tisti postelji, in sem se vprašal: Kako bi bilo z menoj ko bi bil sojen v tem trenutku? Zaslužil bi, da bi bil vržen v pekel, toda upam, da ne; pač pa sem prepričan, da bi moral v vice. Vendar mi že samo misel na vice povzroča grozo.

Kaj bo z menoj? Oh, jaz ubožec! Kako sem reven. Zdelo bi se mi, da bi mogel srečno umreti; nekaj ljubezni do Boga mi ne manjka. Toda glej, ko na to mislim, si celo ob tem zbudam samoljubne misli. Glej — bi rekli drugi — kakšna smrt, kot smrt angela!

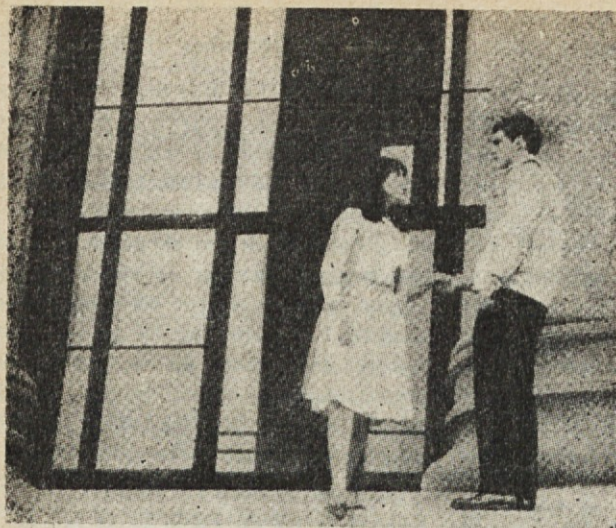
Tu se razodeva moja gniloba in se ne more skriti. Predvsem je treba, da odmrjem sam sebi, da se bom tako mogel dvigati k ljubezni do Boga ter se — če bi bilo mogoče — izogniti kazni v vicah.

O dobri Jezus, ozri se na tega reveža vsaj glede na željo, ki jo imam, da bi te ljubil in da bi delal za to, da bi te drugi ljubili, kolikor zaslužiš, kolikor si ljubezni vreden in kolikor je meni mogoče.

O Marija, ozdravi mojega malega Janeza!

Dr. Filip Žakej

General Foch, poveljnik francoskih bojnikov med svetovno vojno, je rekel: „V najtežjih urah me je vzdrževala vera v večno življenje in v ljubega, usmiljenega Boga.“

POTA SODOBNEGA FILMA

David
in
Liza

Sodobni evropski film (zlasti italijski in francoski) črpa svoje sile iz ostankov surrealizma, umetnostne struje, ki se je v letih 1920 rodila v Parizu in je začela admirati v dobi tik pred drugo svetovno vojno. Toda bilo bi napačno trditi, da je umrla — njeni dosežki se še vedno uveljavljajo in po njeni anarhičnosti bi mogli najti njene sledove zlasti v sodobnem filmu takomenovanega „novega vala“. Okrog 1935 je izgledalo, da bo surrealizem podlegel kakor napis vetra pred novo strujo v književnosti in umetnosti, ki se je naslanjala v zahodni Evropi na eksistencializem, v vzhodnih komunističnih državah pa so začeli na povelje od zgoraj uvajati uradno umetnost socialistične stvarnosti. Eksistencialistična in socialistična umetnost sta si bili blizu — saj je Jean Paul Sartre, vodja pariške šole, napovedoval, da bo eksisten-

cializem filozofija komunizma, zaradi česar je bil seveda na povelje samega Stalina takoj izgnan iz vrst francoske partije.

Poraz surrealistične struje je bilo treba tedaj pravzaprav obžalovati, ker se je zaradi svojih namer zajeti človeka v njegovi notranjosti, duhovnosti, uprla marksistični filozofiji, vendar je njeno bistvo bilo tudi negativno, ker je terjala analizo duhovnosti do skrajnih mej razkrajanja, ni pa dala nobenih pozitivnih napotkov, kar pa v bistvu ni bila niti njena naloga. Nazadnje so se iz nje rešili v pozitivno smer tisti, ki se niso izročili valovom anarhije, kakor je ravno zaradi marksističnega dogmatizma terjal voditelj struje André Breton. Kako močna je njegova dediščina, se vidi v nekaterih sodobnih filmih Antonionija, Bergmana in Fellinija.

Sodobni film raste iz osnov obeh

struj. Psihološki evropski film se naslanja na surrelizem, ameriški in ruski film pa danes zaživita najbolj pristno v okviru, ki se trdno oklepa realističnih osnov — oba, ruski in ameriški film se naslanjata na podobo — med kamero in prizorom ni atmosfere, ki bi govorila po svoje, pri njiju je vse na odru — ruski in ameriški teater sta stopila korak naprej in se izročila filmu, kolikor pač zmore film zajeti celotno zgodbo. Kar je pri novovalnem filmu atmosfera, je pri ameriškem in ruskem filmu prostor sam, zgradba zgodbe učinkuje po svoji arhitektonski, to je teatrski plati. Zato vpliva tako baročno, kar je v bistvu pravo nasprotje surrealističnemu pojmovanju.

Film dobiva sociološke funkcije

Po drugi svetovni vojni je ameriški umetnostni trg dobil nov obraz. Književnost so oblikovali veliki epiki in dramatik, ki so dosegli ponekod vrhove klasičnih antičnih dram. Novi red družbe se je toliko spremenil, da je literatura in z njo film prejel posebno sociološko funkcijo — roman, drama in film so postajali svojevrstni analitični kompandiji sodobne ameriške družbe. Dela Faulknerja, Sinclairja Lewisa, Steinbecka — dela so pisana večinoma kot trilogije, zajem pri vseh je baročen, dasi je analiza pogosto usmerjena zelo navznoter. Toda gradnja dela zalije vse drugo — pod pezo časa skoraj ni mesta za podrobno reševanje najskrivnejših niti duševne notranjosti.

DAVID IN LIZA je film, kjer je bilo na platno prenešeno, kar je litera-

tura ustvarila v romanu ali drami. Glavna junaka sta bitji v sanatoriju za živčne bolezni. Odigrala bosta spopad s psihiatrijo in razkrinkala njene slabe strani, njeno popolno zgrešenost. Dialogi bi se odlično slišali na gledališkem odru in za razplet zgodbe bi bila scena teatra še primernejša. Gibanje v filmu je brez dogodkov; zgodba se je razvijala tako, da bi kar najbolj nazorno pokazala vsak trzljaj podzavesti — nad vsem pa raste nad vse problem dvoje nesrečnih bitij, ki jima najbolj moderna dognanja psihiatrije ne morejo pomagati. Film se izogne dogmam znanosti in zavije na pot umetnosti — vsako, tudi bolno bitje je ima dovolj v sebi in se zato more rešiti, ko pride pravi trenutek.

David je sin premožne družine. Nikdo ne more razložiti vzrokov njegovih motenj in z osemnajstim letom mora v sanatorij. Najboljši zdravnik — psihiater mu ne more pomagati, ker ne zna prebiti sten odpornosti. David je bolnik, ki ne more prenesti, da bi se ga kdo dotaknil — niti s prstom ne sme nikdo priti blizu robov njegove obleke in potem še to, da ne prenese ur, ki niso čisto točne.

Ljubezen — ključ ozdravljenja

Ob Davidovem času pride na zdravljenje tudi dekle, nekoliko mlajše, in ime ji je Liza. Njen slučaj je težji, ker se v razbitosti zavesti ne more izražati drugače kot v verzih na čiste rime. Nekje daleč je slutnja, da bi dekle ozdravelo, če bi naletelo na trenutek,

ki ga ne bi moglo orisati v obliki pesniškega verza.

Niti najmanj se film ne obrne v smer kake erotike ali iskanja rešitve v kakih pretresih strasti. David čisto slučajno privede dekle v razgovoru do preloma: ne more mu odgovoriti v verzu, rime ni... Ko dekle v nemoči išče pomoči, se dotakne Davidovega prsta in pri Davidu je tudi padla tesnoba — ni več strahu pred dotikom in zanimanje za točni čas splahni.

Film je poln lepote; bolnika se rešujeta po zakonih, ki niso človeški, in mimo znanosti prodreti na prag zdravja samo po pomoči posebne milosti.

Velika vrednost filma je ravno v baročnem miru in arhitektonsko dosled-

nem, skoraj teatrskem podajanju celoga dogajanja. Dasi je vidna borba z najmodernejšo psihiatrijo, je razplet preprost in logičen, kar bi sicer bilo v takem sanatoriju najmanj mogoče.

Kdo je zdravnik?

Znanost gotovo ni. Ostaja samo človek, ki si mora spet priznati, da ni tisto, kar bi hoteli iz njega napraviti: ni monolit, ampak bitje iz telesa in duše — in pred zakladnico duše odpove sleherna, tudi tako popolna znanost. Rešitev je v pravem pojmovanju „bližnjega“ in to se pravilno izoblikuje samo v — ljubezni.

Ruda Jurčec

OPOROKA

José Antonio Primo de Rivera, sin genrala Primo de Rivera, je bil od rdečih ujet in obsojen na smrt. Zapustil pa je tole oporoko, ko je še sedel v ječi mesta Alicante.

„Obsojen sem na smrt. Ne bojim se je, le to prosim Boga, da bi do zadnjega diha ohranil to bogovdanost, s katero gledam zdaj smrti v oči, če ne bom nikoli več svoboden. In to si želim, da me večni Sodnik ne bo sodil po mojih zaslugah, marveč po svojem neskončnem usmiljenju.

Daj Bog, da bo moja kri zadnja, ki bo prelita v državljanski vojski. Vsemogočnega prosim, naj da mojemu dragemu narodu mir in pravičnost. Naj sprejme Gospod moje žrtev in v spravo za to, kar je bilo v meni slabega.

Odpuščam iz srca vsem brez izjeme, naj so mi naredili katero koli krivico ali me kakor koli žalili. Prosim pa tudi vse, ki sem jih kdaj razžalil, naj mi odpuste.

Želim, da me pokopljete po obredu rimsko katoliške Cerkve, ker sem njen ud, v posvečeni zemlji. Na grob pa postavite znamenje sv. križa, znamenje zmage in posmrtnega življenja.“

Spolna vzgoja mladine

Nadaljevanje in konec
pastirskega pisma nemških škofov

B) Pomagati na pravo pot

1. Spolna vzgoja se ne sme zadovoljiti samo s tem, da bi posredovala le zdrav pogled na spolnost; skušati mora marveč mladoletniku tudi pomagati, da bo po nakazani mu poti tudi hodil.

2. Ta pot naj ga vodi v to, da bo vključil spolnost v vse ostalo življenje, končno pa v ljubezen do Boga in od njega hoteni red.

3. Zaradi ozke povezanosti med spolnostjo in ljubeznijo bo vzgoja k nesebični ter velikodušni ljubezni hkrati tudi najboljša in najvažnejša priprava na to, da bo mladoletnik tudi glede spol-

nosti znal zavzeti pravo stališče. Te nesebične in velikodušne ljubezni se pa mladestniki ne bodo naučili, če jim ne pomagamo priti do spoštovanja do samih sebe.

4. Že od otroške dobe naprej je treba mlade ljudi učiti, kako zavestno privzeti svoj spol in se razvijati skladno s svojim moškim oz. ženskim spolom in seveda tudi primerno vsakokratni starostni dobi.

5. Vzgoja k čistosti veliko pripomore k temu, da zna mladostnik spolnosti v svojem življenju odmeriti pravo mesto. Ta vzgoja mora začeti že v otroških letih. Navajati jih je treba k

temu, da se bodo varovali vsake pretirane sramežljivosti, ki ima strah pred vsem, pa tudi vsake lahkomišelnosti in naturalizma. Od vsega početka se morajo mladostniki naučiti spoštovati in ohranjati nedotaknjeno svoje telo in tudi v spolnosti gledati božji dar.

6. Ta vzgojna pomoč je posebej važna na začetku pubertete, ko doraščajoči mladostniki tedaj v sebi prvič začutijo prebujajoči se spolni nagon in nagnjenje k samotnemu grehu. Spričo tega do tedaj jim še nepoznanega dejstva se dečki in deklice pogosto zapro vase in se čutijo nekako življenjsko ogrožene.

K zdravim odnosom med fanti in dekleti

7. Od pubertete naprej je treba fantom in dekletom pomagati, da se bodo znali medsebojno najti, kot je prav. In ker prihaja do medsebojnih stikov v najrazličnejših življenjskih okoljih (šola, poklicno izobraževanje, razvedrilo), se ne more od njih zahtevati, da naj se eden drugemu izmikajo. Pomoč vzgojiteljev bo nasprotno prav v tem, da bo nudila v njih veselje za takšne pravilne stike, ne pa da bi jih strašila samo pred slabimi stiki. Važnejši kot strah je zavest, kakšna dobrota je tovarišstvo in zavest medsebojne odgovornosti. Dušnopastirska skrb Cerkve za mladino bi morala stremeti zlasti za tem, da ji pomaga najti oblike medsebojnega združevanja, ki ne bi bilo spolno.

8. V ta namen so mladinske organizacije nemajhnega pomena, ko pomagajo fantom in dekletom postati možje

in žene. Te organizacije, ločene za fante in dekleta, bodo mladini v veliko vzgojno pomoč, ko jim bodo pomagale poglobiti svoj lastni značaj ter buditi v njih čut očetovstva oz. materinstva.

Mladinske organizacije nudijo mladostnikom lepe možnosti, da spoznajo in pravilno uporabijo svoje sile, da se vadijo v čutu odgovornosti, pravi samozavesti, disciplini, duhu skupnosti, pokorščini, uslužnosti in spoštljivosti. Vzgoja teh temeljnih kreposti mora biti zatoj glavna skrb voditeljev teh gibanj. So namreč neobhodno potreben pogoj za zdrave stike med fanti in dekleti, hkrati so pa tudi temelj za dozorevanje njih ljubezni. Za katoliškega fanta in dekleta je zelo važno, da se v svojem prizadevanju za dosego od Boga hotene spolne zrelosti ne čutita sama, temveč da sta po katoliških mladinskih gibanjih v stiku z mladostniki, kjer se vsi trudijo za zdravo duhovno vzdušje.

9. Da se fantje in dekleta nauče zdravega medsebojnega občevanja, jim je treba dati možnost takšnih srečanj in jih nanja tudi primerno pripraviti. Priložnosti za to se jim nudijo v družinskem in župnijskem okolju (župnijski prazniki, mladinske prireditve, pevška društva, gledališki krožki amaterjev, razgovori, kulturni krožki).

Resnična ljubezen

10. Kadar se imata fant in dekleta rada, naj bi mogla biti tega vesela, brez drugotnih namenov ali pa zaskrbljenosti glede tega čustva. Vzgojitelji ne smejo tega gledati kot neko zlo, ki ga ni mogoče preprečiti, pa tudi ne kar

tako kot grešno priložnost. Seveda je treba mladim fantom in dekletom priložnostno tudi z vso jasnostjo povedati, da pravo prijateljstvo in zveza zahtevajo neko zrelost, ki jo takšni prezgodnji odnosi močno ovirajo. Hkrati je pa treba mladostnikom tudi pokazati, kako lepo je to čustvo, kadar se on in ona resno prizadevata, da bi svoj „flirt“ spremenila v resnično ljubezen.

11. Tako za zakonce kot za samske ljubezen ni samo nekaj vzvišenega in hkrati strah vzbujajočega: je tudi odločilne važnosti v njihovem življenju. Ljubezen se more polno razvijati samo v živi zvezi z Bogom in v sodelovanju z njegovo milostjo. Prva in najvažnejša dolžnost dušnih pastirjev je vzgajati mladostnike k čutu medsebojne odgovornosti in jim kazati pot k resnični ljubezni s tem, da jih navajajo k samopremagovanju in molitvi ter da jih osebno vodijo v spovedi in jih vzpodbujajo k pogostemu obhajilu.

C) Odvracati od slabih poti

1. Psihološko in teološko je napačno gledati v nečistosti samo iskanje nedovoljenega spolnega užitka. Nečistost je v nasprotju s čistostjo zgrešena raba, se pravi človekova zloraba spolnosti. Nečist je tudi že, kdor zlorabi spolnost samo v mislih, ki jo včasih lahko spremljajo pogledi, besede, domišljija in podobno.

2. Če hoče vzgojitelj mladostnika odvracati od slabe poti, mu mora pokazati, da je do njega poln razumevanja in da mu hoče pomagati. Mladostnik

se bo zaupal tistemu, o katerem ve, da bo pri njem dobro sprejet in resno vzet ter da bo našel vzpodbudno besedo tudi in (predvsem), kadar je storil kaj slabega. V vzgojitelju išče dobrote in odločnosti, ne pa mehke čustvenosti in popuščanja v načelih, ki mu je odvratno.

Pozitivna bramba proti nečistemu grehu

3. Mladostniki pogosto zaidejo na slabo pot, ker je bila ulica tista, ki jim je posredovala spolni nauk, seveda v malo zdravi obliki, ali pa ker so o tem slišali govoriti odrasle na obžalovanja vreden način. V takem primeru jim je težko posredovati zdravo gledanje na spolnost, vendar pa mora vzgojitelj to z vsemi sredstvi poskusiti. Takšno zdravo gledanje je prvi pogoj, če naj kdo zapusti slabo pot in pride na dobro. Dokler je ta pogled zmaličen, bodo vsa morebitna protisredstva neučinkovita oz. vsaj ne za dolgo časa učinkovita; najprej je treba izčistiti ta pogled, ki bo gledal v čistosti nekaj pozitivnega. Samo zdrav pogled na spolnost da mladostnikom moč, da kljub padcem ne ostanejo v nečistosti.

4. Če naj se mladostnikom učinkovito pomaga v boju proti nečistemu grehu, jih je treba od vsega početka prepričati, da se grehu morejo ustavljati. Razlog za to je v naravi spolnega nagona samega, ki kmalu noče poznati nobenega gospodarja nad seboj in človeka usuznji.

5. Discipliniranost domišljije igra pri tem posebno važno vlogo, ker je

danes prav domišljija bolj kot kdaj prej ogrožena zaradi tolikega čtiva in drugih socialnih komunikacijskih sredstev. Zato je treba mladostnike navajati k temu, da se bodo zavestno čuvali tistega čtiva in tistih predstav, ki bi mogle biti nevarne za njihovo čistost. Sklicevati se na moralni čut, je pogosto mnogo bolj učinkovito sredstvo kot pa opozorila in prepovedi. Pozitina bramba mladine je za odrasle dolžnost, za mladostnike pa velika dobrota.

Navodila za spovednike

6. Tisti, ki si resno prizadeva za čistost in jo po padcu spet skuša dobiti nazaj, razodeva zadržanje, ki odkriva čistega človeka. Če se nam posreči, da smo mladostnikom to dopovedali, smo jim dali neprecenljivo pomoč. Po grehu bodo našli v tej misli vzpodbudo, da ne zgube poguma, temveč se vedno znova dvignejo.

7. Spovedniki morajo vedeti naslednje: 1. So še mladostniki, ki ne greše proti čistosti. Neumestna vprašanja bi zatorej takšni lahko smatrali za žalitev ali pa bi vzbudila njihovo radovednost. 2. Teološko je zmotno imeti nečisti greh za največji greh. 3. Ne sme se pozabiti, da spolni prestopki pri mladostnikih pogosto izvirajo iz moralnih in fizičnih težkoč ali pa iz okoliščin, ki niso od njih odvisne. Ni primerno, če se jih strogo pokara, treba jim je marveč pokazati veliko razumevanje. 4. Pastoralno ni prav, kazati za ta greh sumljivo zanimanje. To bi bil znak, da manjka zrelosti. Skrbeti je treba zlasti za to, da se boj za čistost vključi v celoten

pozitivni proces osebnega dozorevanja in osebne predaje v božje roke. Tako bo mladostniku res pomagano.

Nečisti greh in sveto obhajilo

Izredno važno je, da mladostnik, ki je grešil, a je odločen delati pokoro, more prejeti potrebne moči v presveti evharistiji. Zelo pogosto ni mogoče z gotovostjo trditi, da je bil kakšen nečisti greh res smrtni greh. Zato naj dušni pastirji mladostnike uče naslednjega zadržanja: Storil sem smrtni greh in se bom šel takoj spovedati. Če pa ne morem z gotovostjo trditi, da je storjeno res smrtni greh, obžalujem svoj greh in bom šel pri prvi sveti maši k obhajilu. — Toda tudi v takšnem primeru je treba nasvetovati mladostniku, naj se tega greha pri prvi spovedi iskreno spove. Ta obtožba je važna za to, da ob tej priliki obnovi svoj trdni sklep, da se hoče vnaprej resno truditi; hkrati mu bo pa tudi pomagala, da se nauči pravilno ceniti zakramentalno milost sv. spovedi, ki ni bila neobhodno potrebna, obenem pa je ustvarjena tudi priložnost za tako potrebno duhovno vodstvo.

Na ta način mladostniki ne bodo v nevarnosti, da bi podcenjevali grehe proti čistosti. Če pa so grešili, jim bo dana učinkovita pomoč, da ne bodo več padli v greh, ker vedo, da se bodo moralno prej spovedati, predno bi spet smeli k obhajilu. Nasprotno, našli bodo pogum, da se tako čimprej znova spet dvignejo in jim ne bo treba pogrešati moči, ki jo nudi kruh življenja.

Prevedel p. dr. Alojzij Kukovica, SJ

PODRTI VIHARNIK

Priredil Ivan Korošec, lesorez Ivan Bukovec

Prvi partizani — OF

V jeseni 1941 so se na Dolenjskem pojavili prvi partizani. Janez je bil v dvomu, kdo so, dokler niso v domači vasi začeli odkrito nastopati zanje organizirani člani komunistične stranke, že zdavnaj razkrinkani partijci. Navduševali so se za svobodo, Rusijo itd. Bili so to predvsem: pleskarja Maks Gale — pozneje ustreljen od Italijanov, ko je na Fužinah ravno raznašal „Poročevalca“, in Franc Mojškerc; zidarja

Franc Bricelj in Miha Jakopin ter klesar Albert Jakopin. Vsi ti so pozneje podpisali smrtno obsodbo Pavčičevega Janeza in Jakoša Franceta, čeprav je nosil odgovornost zato bizoviški komunistični terenski odbor, ki so ga sestavljali samo delavci: Franc Urbinc, Bricelj, Mojškerc, Albert Jakopin in Miha Zrimšek, ki so bili vsi organizirani in delovali v rdeči delavski „Svobodi“:

Čim so ti začeli propagirati za četnike, je bilo Janezu takoj vse jasno.

Začel je proti partizanom silovito skrivno borbo, ki jo je kmalu spremenil v odločno odkrito in javno pobijanje nove zvite in zakrinčane komunistične nevarnosti, ki se je narodu ponujala kot „osvobodilna vojska“.

Mnogo mladine in treznih vaščanov je imel Janez kmalu za seboj. Saj jih je že dolgo pripravljaj na resno borbo. Med navodili, ki jih je dal dijakinji v vasi, je v začetku novembra zapisal: „Zadnji čas se mnogo govori o slovenskih četnikih, da so v hribih... Prosim, da pojasniš vsakemu, da ni v naših hribih niti enega četnika (slovenski četniki so odšli na teren kot protikomunistični borci šele v začetku maja 1942). V hribih so le partizani. Njih delo si imela že nešteto krat priložnost spoznati.

Naše delo pa mora temeljiti na katolištvu in slovenstvu! Na praznik Kristusa Kralja smo slovesno prisegli zvestobo Kristusu Kralju in Sloveniji s tem, da smo prejeli dopolne sv. obhajilo — kruh močnih ter se zakleli zoper komunistični srp in kladivo! Vrste katoliških borcev so pripravljene na giletski boj z brezboštvo!

Boriti se moramo in hočemo na fronti Kristusovi, boriti do zadnje kaplje krvi in zmagati!

Živel Kristus Kralj!

Janez.“

Rdeči vaški agitatorji so Janeza vzeli še bolj na piko, vsi so ga skušali za enkrat še zlepa obrniti in pridobiti. Janez se je proti mračnim tipom, ki so postali pozneje pri partizanih v hribih

po večini politični komisarji in komandanti, povsod nastopal in v hudih debatah razkrinkoval pošastni obraz OF, njeno komunistično ozadje in edini končni cilj — slovensko revolucijo. Vsi poštene vaščani in mladina so pametno in odločno Janezovo postopanje odobraval.

V vasi je brž organiziral odločno protikomunistično propagando, pri kateri mu je pomagala vsa dobra mladina. O vsem delovanju komunistov je bil dobro poučen. Prijatelj je zapisal o njem: „Vse je vedel, kaj se je zgodilo, in celo to, kaj se še bo. Sproti je izvedel, kaj so vaški komunisti govorili in ukrepali. Bil je izboren opazovavec, kar mu je bilo zelo olajšano, ker je poznal prepričanje sovaščanov. Na račun rdečih si je privoščil marsikatero zvijačo. Tovarišem je na sestanku o tem večkrat pripovedoval.“

V hribu je Janez s prijatelji našel v brlogih polne steklenice nabojev, ki so jih skrili vaški komunisti. Stresel jih je na drugo mesto, prazne steklenice pa položil nazaj. Kar užival je od veselja, da je rdeče oškodoval za prepovedano orožje.

Komunisti so takrat v Ljubljanski pokrajini silno agitirali od ušes do ušes za posebne priprave proslave 1. decembra 1941. Da bo uspeh čim večji, so se poslužili narodnostne krinke. Ob nekdanjem državnem prazniku zedinjenja naj se prvega decembra ves narod čim bolj navduši za „narodno osvobodilno borbo proti italijanskemu okupatorju pod vodstvom slovenske narodne osvobodilne fronte“ (OF). Mnogo nepoučenega,

zlasti načelno neopredeljenega nacionalnega in plitvo katoliškega dijaštva je rdečim nasledlo. Kdor si je upal OF napasti, so ga takoj proglasili za narodnega izdajalca, ki ima gotovo zveze z okupatorjem.

Janezov sošolec piše: „V dnevih ‘osvobodilnega boja’ na deželi so komunisti razvili v jesenskih mesecih 1941 po šolah strahovito propagando. Janezove besede o nevarnosti komunizma, ki jih je imel na mladčevskih sestankih, so postale dejstva. Bil je tedaj čas, ko so se komunisti hvalili, da imajo za seboj tudi vse dijaštvo na učiteljskišču. Trenutek je bil res nevaren. Janez je pripravil polno natipkanih lističev. Dejal je prijatelju: „Tudi mi moramo nekaj napraviti za 1. december, ki se ga komunisti tako veselijo. Upajo, da bodo z dveminutnim molkom pridobili vse dijaštvo v svoje vrste.“

— Mi smo nova katoliška mladina! Vemo, kaj nam je pomenil vsakoletni 1. december, ki ga komunisti prejšnje leto niti praznovali niso. Toda storiti moramo, kar nam je g. prof. Tomec naročil: „Četudi bi komunisti propagi-

rali ta največji jugoslovanski državni praznik s sv. mašo ali ne vem kakšnimi pobožnostmi, ne gremo z njim! Zato pripravljam že vse popoldne te listke, da jim bomo podkurili z njimi njihovo lažno OF. Komunisti nas že nekaj dni opazujejo in zalezujejo na vsak korak ter ugibljejo, če bomo tudi mi prišli ta dan v šolo praznično oblečeni. Nekateri se že sedaj veselijo, kako bomo tulili v njihov rog. Toda vedi: 1. december 1941 bo prelomnica med dobrim in zlim, med Bogom in satanom; z njim se bo začela slovenska revolucija, ki bo zahtevala, žal, mnogo krvi. Toda slovenski narod bo iz te krvi vstal poveljčan in velik v svoji veri. Zato pato borbo sprejemamo odločno in pogumno. Zavedamo se nasprotnikove nevarnosti, toda svesti smo si tudi svoje lastne moči!“ — „Da, Janez,“ sem mu pritrdil.

„Z lističi sem gotov. Sedaj pa moram pretipkati še govorček. Daj, prosim, narekuj mi, da bom prej gotov!“ Vtaknil je novo polo papirja v stroj, tipke so zabrnele in govor je bil v četrtrt ure napisan.

...Oče je snel s stene veliki molek in pred molitvijo še enkrat opozoril družino: „Le napravite dober namen! Je vse v božjih rokah!“

Debele jagode so padale po niti. Ob mizi je klečal oče s sklonjeno glavo, kakor domači duhovnik pred oltarjem bridke martre in ji je izročal sredi sobe klečečo družino, petorica otrok z materjo na sredi. Skrb je trepetala v materinih besedah, skrb je stiskala očeta k tlorju pred Bogom, vsa dolga molitev, padanje debelih jagod, vse je bilo kakor trkanje na božje okno: „Daj nam danes naš vsakdanji kruh!“

Fran Sal. Finžgar, Naš vsakdanji kruh

TI PRIČAKUJEJO NAŠE LJUBEZNI

Vtisi s potovanja po Aziji in Latinski Ameriki

Leta 1965 je zboroval v Koenigsteinu (Taunus) v Zahodni Nemčiji že 15. kongres Cerkve v stiski. Tam razpravljajo strokovnjaki o položaju Cerkve za železno zaveso, o komunizmu, njegovih namenih, metodah in taktiki, o družbenem redu na Vzhodu in Zahodu, o koeksistenci, o naši krivdi in naših dolžnostih glede na komunizem. Predavanja izidejo potem v knjigi.

Posebno vredno, da ga spoznamo, je bilo predavanje premonstratena o W. van Straatena. Kot malokdo pozna prav od blizu neznansko bedo večine človeštva. Beda je komunizmu všeč, ker vidi v njej eksplozivno snov za svetovno revolucijo; kapitalizem pa ob njej stoji brezčutnega srca, v ponižanih in razžaljenih gleda samo sredstvo za pomnožitev bogastva in udobja.

Kaj pa mi, kristjani? Beda je tudi posledica naše grešne nevednosti, brezbržnosti, lagodnosti; beda poganja iz naših grehov opuščanja. Vse to pa je plod okorelosti in hladu naše ljubezni. Predvsem „zelo katoliški“ bogataši, pa tudi večina ostalih imamo napačne pojme o zasebni lastnini. Ni daleč doba, ko so se katoliški sociologi in moralisti — tudi Aleš Ušeničnik — polni dvomov prerekli o tem, ali je dovoljena zloraba lastnine.

Kogar o tem ne prepriča spis o van Straatena, mimo tega je šel koncil brez sadu in morda je na njegovo srce poslednjikrat potrkala božja milost.

Med odlike pričujočega spisa spada podjetnost. Beda je tolikšna, da sili človeka v obup. A življenje božjemu otroku ni bilo dano zato, da se konča v obupu. Treba je napraviti načrt, se povezati in iti na delo, ves čas v stiku z Očetom, ki zmore vse.

V zraku so nove ideje, nov pogum, nove odločitve. Pisec nam jih nekaj pokaže. II. vaticanski koncil je sprožil plaz dejavne ljubezni in službe svetu. Od vsakogar med nami je odvisno, da bo ta služba — ki je obenem služba Bogu — uspešna in nagla.

Spis ima v izvirniku naslov *Si er-warten unsere Liebe*. (Eindrücke einer Reise durch Asien und Lateinamerika.) Izšel je v knjigi *Kirche in Not*. XI. *Unsere Schuld am Kommunismus*. Herausgegeben von der Ostpriesterhilfe, Koenigstein, Taunus, 1964, str. 126—154.

(Izpustil sem le nekaj začetnih vrst in vstavil naslove vmesnim poglavjem.)

Prikaz položaja v Aziji — od Seula preko Hongkonga do Bombaya najde bravec v dvojni številki Katežičskih misijonov za januar-februar 1966. Alojzij Geržinič

Nevarnost komunizma se podcenjuje

Douglas Hyde je po 20 letih komunizma postal praktičen katoličan

Ljudje ljubkujejo danes z „gibanji za mir“, s „progresivnimi“ nazori in celo z volkovi, ki skušajo v ovčjih oblačilih vdreti v hlev Cerkve. Ni izključeno, da ima mnogo od tega „naglega vnaprejšnjega napada“ vzrok v našem strahu in malomeščanski udobnosti. Med nami se šopiri praktični materializem, ki noče prispevati nobene žrtve. Manjka pripravljenost na borbo in zlasti pogum za zmago nad seboj in za prostovoljen sprejem trpljenja in pomanjkanja, ki jih ta revolucionarni čas od nas terja. Mnogi zagovorniki mirne koeksistence

upajo najbrž, da bodo na ta način rešili svoj lastni mir in visoki življenjski standard. Seveda je v takem primeru treba uspravati vest. Zato omalovažujejo notranjo zlost komunizma in označujejo pričevanje pomoči za duhovnike v vzhodnih deželah kot pretirano ali celo fanatično.

Komunizem je satanski in se ni spremenil

Iz tega razloga poskušajo v korist miru, ki ni noben mir, napraviti še za-

hodno Cerkev za molčečo Cerkev. Ta težnja je nevarna, ker izhaja od upanja ali od zmotne domneve, da je komunizem spremenil svoje cilje in metode. To ni res. Mi ne spadamo k tistim, ki ob vsakem nasmehu ali taktičnem popuščanju načelno trdnih ateistov verjamejo v konec preganjanja. Nikakor ne drži, da hoče brezbožni komunizem skleniti mir z Bogom in dati Njegovi Cerkvi svobodo. Tisti, ki trdijo, da se je položaj preganjane Cerkve bistveno izboljšal, se motijo ali pa nas varajo. Res je nasprotno. Komunistične oblasti počasi iztrebljajo verski pouk. Nadzorstvo nad obstojem cerkva in ukrepi proti praktičnim katoličanom se poostrujejo. V Rusiji so v zadnjem letu zaprli 1500 cerkva. Ločitev Cerkve od države je šala; vtikanje partije in vlade na čisto cerkveno področje jurisdikcije je vedno bolj nasilno. Vzgojo novih duhovnikov so skrčili na smešno majhno število ali popolnoma preprečili. Staršem so vzeli pravico do vzgajanja; pritisku ateistične vzgoje ne more nihče več ubežati. Cerkvi vsiljeni marionetni pastirji so pohujšanje brez konca. Pri tem preganjanju ne gre za to, koliko litrov krvi se prelije, temveč za sistematično zadušitev vseh bistvenih organov v Cerkvi, za popolno iztrebljenje vsake verske oblike. To se dogaja tako temeljito, tako premišljeno in s tako nepopustljivo logiko, da moraš — hočeš nočeš — pripisati ta nezaslišani upor proti Bogu nadnaravnemu vzroku. Po besedah enega od vzhodnoevropskih koncilskih očetov se dá komunizem razložiti edino kot kolektivna obsedenost po hudiču. Na cerkvenem zboru je bilo ok. 60 škofov

preganjane Cerkve. Nemalo izmed njih je stalo pod nečloveškim pritiskom. Videl sem škofo, ki so se stiskali skupaj kot preplašene ptice, v strahu pred vsakim razgovorom in v strahu pred spremeljavci, ki jih jim je vlada vsilila kot tajnike. Njihova usta so ostala zaprta, a njihov molk je bil uničujoča obtožba. Več od njih mi je izjavilo, da bi bilo naše molčanje izdajstvo. Zaklinjali so me, naj neutrudno širim dejstva o trpljenju preganjane Cerkve. Zagotavljali so mi, da njihovi obupani verniki nikoli ne bi mogli razumeti, ako mi ne bi resnice o komunizmu s streh oznanjali. Rotili so me, naj nasprotujem nevarni utvari pakta s hudičem. Sedanja taktika preganjavcev je v tem, da pustijo pri miru pastirje in tolčejo po čredi. Zato izpuščen škof, ni noben dokaz za svobodo Cerkve. Dokler Cerkev ni svobodna, ostaja prostost škofov goljufija. Cerkev pa je še prav tako zvezana kot poprej. Mogoče je, da imajo komunisti razloge za to, da izvajajo sedaj nasproti Cerkvi bolj umirjeno politiko; bilo bi neodgovorno to možnost izključiti, prav tako neodgovorno pa bi bilo lahkomi selno pozabiti 45 let brezvernosti komunistov in se z njimi pogajati kot z normalnimi partnerji.

Zaupanje zatiranih je važnejše kot „modus vivendi“ z zatiravci

Potem ko so prevarali vse cerkvene pogajavce od Rattija do Wyszynskega, jih je presoajati ne po njihovih besedah, temveč po dejanjih. In ta dejanja so še zmerom naperjena k popolnemu uničenju Cerkve. Dokler se to očit-

no ne spremeni, ne more Cerkev skleniti z Moskvo nobene pogodbe, ne da bi izgubiła zaupanje zatiranih. Zaupanje zatiranih pa je bolj dragoceno kot kak „modus vivendi“ z zatiravci. To je dokazala skušnja 19. stoletja. Nismo proti razgovorom z Moskvo, če jih vodijo sposobni ljudje. Napravili pa bi pogreško, če bi take pogovore pripravili z mrtvaškim molkom o preganjanju Cerkve. To bi bil strel v hrbet naših bratov. Samo resnica nas more osvoboditi.

Komunistične zvijače še vedno nekatere prevarajo

Te dni sem spet mislil na zgodovino pravoslavne Cerkve v Sovjetski zvezi. Je zgodovina Cerkve, ki so jo izmenoma teptali, varali, zapirali, zasmehovali in pahnili v službo komunizmu. Pomočniki komunizma so rusko Cerkev spravili v večjo odvisnost od države, kot je to kdajkoli bilo pod carji. Napak je v njih videti nedvomne voditelje njihove Cerkve. Prava ortodoksna Cerkev, ki je zvesta Kristusu, jih ne pozna. Odklanja vsako sodelovanje s komunisti. Trpi silo po kazenskih taboriščih in ječah Sovjetske zveze. Njene duhovnike more, zapirajo, ponižujejo v delavske pomočnike ali jih nadzirajo s pečficio. Namesto komunističnega reda prenaša ta Cerkev ponižanje in sramoto moža bolečin. V zadnjih letih so zaprli tisoče njenih božjih hiš in polovico njenih semenišč. Vendar živi sveta in poduhovljena v katakombah. Ima večjo pravico do našega spoštovanja kot Moskvi poslušni posredovalci, s katerimi hočejo nekateri od nas po vsej sili nadaljevati

razgovor. Nismo protiekumenski. Eku-menski doprinos našega delovanja je bratska pomoč preganjanim pravoslavcem. V ta namen prosjачimo že več let. Molimo tudi za naše uboge brate, ki se udeležujejo rdeče igre; Bog naj jim odvzame slepoto! Zmedenost duhov je velika. Medtem ko se govori o zopetnem zedinjenju v veri, je ogrožena naša notranja edinost. Katoličani so razdeljeni. Doktrinarna in disciplinska kriza je tolikšna, da nekateri škofje več ne obvladajo položaja. Prenagli reformatorji mislijo že, da morajo obsojati miselnost pred Janezom XXIII. Tako si je določena skupina prisvojila papeža, ki je umrl za edinost in mir, in seje razdor. Gesla za to neokusnost so prišla iz Moskve in jih je bilo brati v sovjetskih časopisih. Sedanji čas naj bi poznal samo dva državnika: Hruščova, ki je izvedel destalinizacijo, in papeža Janeza, moža depacellizacije. Mnogi katoličani so pogoltnili ta strup; ko izigravajo Janeza proti Piju, postavljajo Kristusa proti Kristusu, namesto da bi postavili Kristusa nasproti svetu, s katerim se nikoli ne more spraviti. Dobroto papeža Janeza napačno tolmačijo; tako izcede iz okrožnice „Pacem in terris“ nauk, da je sodelovanje s komunizmom zdaj primerno, dasi to ne sledi ne iz črke ne iz duha okrožnice. Hruščov vdira v svetišče. Očitajo nam, da imenujemo komunizem satanski sistem. To delamo po nalogu škofov, ki žive pod tem sistemom. To delamo tudi zato, ker je ta ideologija navdihnjena s sovražtvom do Boga in je zla v najglobljem jedru. Verujemo v bivanje hudiča. Ta je neutruđen preganjavec Cerkve.

Isti satan, ki je nekdanj šel v Juda, si more zdaj podvreči ljudi, organizacije in svetovna gibanja, da nadaljuje s svojim nepopustljivim bojem proti Bogu. Ali ni v komunizmu spoznati Luciferjevo oholo zamisel ustvariti na zemlji raj brez Boga? In ali se ni ta sistem zadosti lagal, da to opraviči bojazen, da ga je

obsedel Lažnik od nekdanj? Ali nismo prisiljeni, da pripisujemo njegove strašne uspehe satanskemu razumu? Zato molimo ponižno: Sveti nadangel Mihael, brani nas v boju. Proti hudičevi zlobi bodi naša obramba in pahnj Satana z božjo močjo v pekel.

Prevedel prof. Alojzij Geržinič

Novic ni bilo mogoče več ugotavljati in skoraj nihče ni več tega niti poskušal. Za vsako je bilo nekaj resnice in mnogo pretiravanja, tako da je celo novica o vrnjenih belih pričela zgubljeni na moči. Ljudje so jih videli v šentviških zavodih, videli so jih pri klavnici na Poljanski cesti, kjer so prestopali z vlaka na vlak. Toda novica je v dokončni obliki tako zbledela, da je bila podobna vsem drugim, ki jih je prinašalo časopisje slehedni dan. Ko se je razvedelo, da se je nekaj belih celo vrnilo že na domove, je tudi Silva verjela, da je res, kar je bilo v Poročevalcu natiskano pod debelimi črnimi črkami:

— Nekaj vojnih zločincev — belogardističnih izdajalcev — je bilo vrnjenih po zavezniški pogodbi.

Jerovšek je dvomil tudi o tem.

„Bolj verjetno se mi zdi, da so jih zajeli pri umikanju.“

„Na vsak način jih ne more biti veliko,“ je rekla. „Morda nekaj višjih oficirjev in nekaj takih, ki so delali na svojo roko.“

„Nihče ne ve,“ je zamišljeno rekel Jerovšek. „Ljudje šepetajo o tisočih. Ne moreš zvedeti. Vem, da se je eden vrnil v Štepanjo vas. Skušal sem priti do njega, da bi zvedel kaj več.“

„Si ga videl?“ je rekla naglo.

„Ne, domači niso pustili.“

Ko je bila v časopisju objavljena sodba ljudskega sodišča nad pisateljem Nartem Velikonjo, je spet prišel Jerovšek. Bila je objokana.

„Tega ne bi smeli napraviti,“ je jeonila. „Si bral? Obsodili so ga na smrt.“

„Bral,“ je rekel. „Moraš razumeti, da ga niso mogli pustiti živeti. Odklonil je prošnjo za pomilostitev, češ da v taki družbi noče niti živeti.“

„Morda mu kazen sami spremene v ječo,“ je rekla tiho.

„Dvomim. Niso ga obsodili na smrt, češ da je koga ubil. Bil je čist, kar se tega tiče. Pisal je proti rdčim, bil je nosilec ideje, ki se ni hotela ukriviti nasilju. Bil je Kačur, Martin Kačur, in ti danes ne smejo živeti.“

Karel Mauser, Ljudje pod bičem

Molitev — osebni razgovor z Bogom

Prav je in umestno, da se spet zavemo odličnosti in potrebe molitve. Ker je človek umna stvar božja in je od svojega stvarnika popolnoma odvisen, je že po naravni postavi dolžan vsaj tu pa tam dvigati svojega duha k Bogu, dolžan je moliti. Normalno razvit človek, ki nikoli ne moli, ni dober človek. Morda je tako imenovani poštenjak, resnično dober pa ne, ker mu manjka stik z večno, neustvarjeno dobroto.

Odličnost in nujno potrebo molitve, posebej še notranje prisrčne molitve, vse premalo upoštevamo. In vendar, če dandanes tudi pri nekaterih cerkvenih osebah ni vse prav, če so uspehi laikov, ki sodelujejo s hierarhijo, le bolj pičli, če so kristjani premalo odporni proti poganski civilizaciji, ki hoče prepojiti vse naše zasebno in javno življenje, je vsega tega gorja glavni vzrok pomanjkanje notranjega življenja, ki živi in se izraža v prisrčni molitvi.

Živimo v dobi neprestanih kongresov, znanstvenih konferenc in čudovitih uspehov moderne tehnike ter menimo, da je v tem rešitev sedanjega človeka. Pri tem pozabljamo na glavno sredstvo, ki ga noben pravi reformator človeške družbe ni preziral in ki se imenuje notranja prisrčna molitev. Tu ne gledamo na kako določeno obliko, ampak na bistvo ali jedro, ki je v preprostem a prisrčnem stiku z Bogom. Seveda se moderni človek kar možno ogiblje takega stika. Značilno je za današnjega človeka, da se skoro ničesar ne boji tako, kakor biti sam s seboj in pogledati v svojo notranjščino ali pa celo biti sam s svojim Bogom. Vedno mora okrog njega nekaj ropotati in ga okupirati, naj bo že radio ali televizija ali kino ali športne igre ali časopis ali diskusija o dnevnih dogodkih v kavarni. Da le ni sam s seboj, ker bi potem morda odkril v sebi kak nered in se

morda — o groza! — celo spomnil na Boga, početnika moralnega reda. Veliko bolj mu prija živeti šumno življenje tjavdan, ker samota mu dela dolgočas in dolgočasje ga ubija. Pa recite, da ni to napredno! Res žalostno smo napredovali od tistih časov, ko so se največji ljudje šolali v samoti in tam dozorevali za resnična velika dela.

Molitev na splošno je pobožno dviganje duha k Bogu. Poudarek leži na besedi „pobožno“. Tudi bogoslovni učenjak in filozof dvigata svojega duha k Bogu, vendar ni to dviganje že samo po sebi molitev, če ni pobožno dviganje, to se pravi, če ni ponižen pogovor človeka z Bogom za to, da ga počasti kot svojega stvarnika, da se mu zahvali za vse dobrote, da obžaluje svoje moralne prestopke in da ga prosi za njegovo vsestransko pomoč. Prava molitev je torej prisrčen razgovor z Bogom, ki nas ljubi. Ko pa govoriš s prijateljem, ki te ljubi, ne govoriš ti sam venomer brez konca in kraja, temveč pustiš, da pride tudi prijatelj do besede, da tudi on pove svoje. Prav tako naj bo v molitvi. Ni treba in tudi ni umestno, da samo ti govoriš z Bogom ves čas. Pusti, naj govori tudi Bog s teboj. Kako bo govoril? Dal ti bo med molitvijo dobre misli, svete želje po večnih dobrinah, grenko kesanje, tolažilno upanje, pogumne sklepe za bodočnost. Vse to dela v molitvi Duh božji, ki deli slehernemu, kakor hoče (1 Kor 12, 11). Nismo namreč sami od sebe zmožni misliti kaj v naš večni blagor, marveč naša zmožnost je od Boga (2 Kor 3, 5). Vidiš, kako govori Bog z molivcem; on govori brez besed za naša ušesa, go-

vori po notranji operaciji v naši duši. Počasi, počasi se tudi ti privadi govoriti z Bogom brez besed, saj tisti, ki se res ljubijo, govore včasih med seboj, ne da bi usta odprli.

Vendar nočem pretiravati na nobeno stran. Začetniki bodo težko molili, ne da bi molitvenih besed izgovarjali. Tako je začetnik včasih v zadregi, celo v hiši božji, in pravi: kaj naj molim, rožnega venca sploh nimam, molitvenik sem pa doma pozabil; kako naj molim? Priznam, da je to za marsikoga resnična težava. Priznam tudi, da izgovarjanje nekaterih molitvenih formul ali obrazcev večkrat pospešuje notranje dviganje duha k Bogu. Saj ni bil tudi naš Gospod nasprotnik sleherne molitvene formule, marveč je celo sam sestavil najlepši molitveni obrazec ter ga svojim učencem priporočil: Kadar molite, govorite: Oče naš, kateri si v nebesih (Mt 6, 9 in Lk 11, 2). — Ni torej proti molitveniku, nič proti rožnemu vencu. Le to poudarjam, da ni to nekaj bistvenega, brez česar bi molitev ne mogla biti prava molitev. Isti Gospod, ki je učencem predložil in priporočil svoj molitveni vzorec, je tudi svaril: Pri molitvi ne blebetajte kakor pagani; mislijo namreč, da bodo uslišani zaradi svojih mnogih besedi (Mt 6, 7). Še enkrat torej: nič proti besedni molitvi, a bistvo molitve je in ostane pobožno dviganje duha, je ponižna pa vendar prisrčna konverzacija človeka s stvarnikom. — Seveda, različni smo; ta ne shaja brez besedne molitve, oni drugi se pa z lahkoto potopi v globoko premišljevanje. Vsak naj stori po svoji

zmožnosti. V tej stvari mora vladati prostost in prava krščanska svoboda.

Da, svoboda naj vlada tudi v poteku notranje premišljevalne molitve. Učitelji duhovnega življenja so napisali razna navodila, kako je treba premišljevanje pripraviti, kako razdeliti in kako zaključiti. Vse to sprejmemo hvaležno, ker so ta navodila navadno pripomoček k dobri molitvi. Navadno, pravim; dostavljam pa: če se kdo brez težav duhovno zbere in se postavi v božjo pričujočnost, če mu kdaj privro iz duše efekti ali čustva žive vere, neomajnega zaupanja, goreče ljubezni, globoke hvaležnosti, bridkega kesanja in če v tem spozna, kaj mu je storiti, da ohrani in spopolni božje prijateljstvo v sebi, tedaj prav gotovo dobro in pobožno moli, četudi ne po paragrafih molitvenih postav. V tistih efekti ostani, kolikor ti tvoje poklicno delo dopušča. Ne bomo šteli ne ure ne minute, pač pa tvojo gorečnost, s katero Boga počastiš, se mu zahvališ, se pred njim ponižáš in se mu docela izročiš. To je srce, to je duša prave molitve.

Toda vedno ne gre tako gladko. Katerikrat si tako pust, prazen, raztresen, da ne spraviš skupaj nobene pametne misli. Kaj boš takrat Bogu daroval? Daruj to, kar pač imaš, daruj mu svojo revščino, svojo puščobo in zdihuj: Moj Bog, vidiš kakšen revež sem, vidiš, da ne morem moliti. Mislil sem, da sem že nekaj napredoval v molitvenem življenju, zdaj pa taka nezmožnost, taka

praznosta. Dobro je, da si me ponižal, da se znova zavem, kako je vse moje fizično in duhovno življenje v tvojih rokah. O Bog moj, naj te hvali ta moja puščoba. Daj, da ti ostanem zvest, tudi ko je tema v moji duši. Zaupam, da mi boš milostno dal zopet žarek svetlobe, tolažbe in duhovnega veselja. Vendar ne moja, ampak tvoja volja se zgodi. — No, če tako moliš, če tako nekaj minut zdihuješ, vedi, da si dobro molil. Ko je sv. Frančišek ure in ure ponoči zdihoval: „Moj Bog, ti si moje vse,“ je tudi dobro molil. Iz globočine svojega ničča kliče človek k svojemu Bogu in iz višine svojega veličastva ga Večni sliši in usliši.

Naj k sklepu opozorim še na to, da je dobrota molitve v tesni zvezi z duhovnim življenjem molivca. Duhovno življenje pa je glavno v tem, da človek zavestno živi v božji pričujočnosti, da se varuje greha, da iz ljubezni do Boga vestno vrši svoje poklicno delo in vdano križ nosi. Kdor tako živi, je nekako v vedni molitvi in spolnjuje Gospodovo naročilo, da je treba vedno moliti in se ne naveličati (Lk 18, 1). Tak človek pa tudi z lahkoto preide v notranjo pristrčno molitev, ki ga znova razsvetljuje in kreпча.

Bog daj, da bi mi vsi iz pristrčne molitve napredovali v duhovnem življenju in da bi se iz duhovnega življenja vračali k še bolj pristrčni molitvi.

Msgr. dr. Jakob Ukmar, Trst

Sv. Frančišek Borgia je imel, ko še ni bil redovnik, pod obleko našite resne napise, da jih je vsak dan lahko bral, npr.: „Kaj sem, ne vem; če kaj vem, je to, da je moja hišica v zemlji.“

O naših ljudskih običajih

S koncem predpusta se je nehalo na Slovenskem norenje. Kvečjemu so v noči na naslednji dan, na pepelnično sredo, še zavlekli ploh pred vrata ne oddane-ga dekleta in so tam, kjer niso tega že prejšnji dan storili, pusta sežgali. Kakor je zdaj prenehalo razveseljevanje, tako je bilo konec tudi pustni snedenosti, kajti posode, v katerih so se kuhale pustne jedi, je bilo treba dobro umiti, da bi od pustnih dobrot v resnem času zdržka, v postu, nič ne ostalo za skušnjavo. V Prekmurju je pa zanimiv običaj z Benediktovo vodo. Odkod to ime, je zaenkrat še nepojasnjeno, saj goduje sv. Benedikt šele 22. marca, kar je precej pozneje kot pepelnična sreda. Benediktova voda je tista, v kateri se je kuhala na pustni torek svinjska glava. S to juho namaže prekmurska gospodinja na pepelnično sredo domačim otrokom podplate na nogah, z vražo, da bodo potem noge teh otrok varne pred kačjim pikom. Kot ime Benediktova voda ni jasno, tako tudi običaj sam ni in je možno, da je še ostanek iz predkrščanskih časov. Pa v Prekmurju ni bil osamljen. V Beli krajini namreč tudi s pomijami pustnega dne v isti namen varnosti pred kačjim pikom umivajo zlasti otrokom noge.

Že l. 1963 sem pisal o šegi „žaganja babe“ na sredpostno sredo. Zdaj je ugotovljeno, da slovenski sosedje Hrvati in Nemci tega običaja ne poznajo, pač pa Italijani in je torej verjetno, da so ga Slovenci prevzeli od Italijanov.

12. Marca je sv. Gregor. V Prekmurju so še pred prvo svetovno vojno

vpeljali učitelji pod madžarskim vplivom neko posebno koledovanje, da sta hodila dva šolarja peti po hišah „gregoracije“. Po starem koledarju, ki je veljal pred papežem Gregorijem XIII., je bil njegov godovni obenem prvi pomladanski dan. O tem, da ljudje po vsem Slovenskem menijo, da se na ta dan ptički ženijo, sem že pisal, prav tako pa o tem, da takrat ponekod spuščajo otroci po vodi papirnate hišice in cerkvice z lučkami. Običaj je bil znan in je deloma še na Gorenjskem in v koroški Želeni kapli, a zanimivo je, da le v krajih, kjer ni bilo kmečkega prebivalstva v splošnem, ampak delavci in tržani, kar je izjema od ostalih navad, ki so po veliki večini kmečke.

Etnograf Fr. Kotnik je ugotovil, da je na cvetnih butarah v starih časih moralo vedno viseti pecivo in od tega imajo batare svoja stara imena. Tako je ime presnec ali presmec, ki je znano v Mežiški dolini, v Podjuni, na Pohorju in tudi marsikje drugod po štajerskem, naziv za tamkajšnje pecivo. Gorenjska beganica, gbanca je potvorjena iz gubance. Prajtelj, ki je znan v Ziljski dolini, v Kanalski dolini in v Rožu, je bil tamkajšnji naziv za vzhodnokoroški in štajerski presnec. Okoli Ljubnega v Gornji Savinjski dolini in Gornjega grada pravijo butari potica. Okrog Črne jo nazivajo presto, na Kobanskem pa pegelj, kakor tam presto imenujejo. V Ratečah pa še dandanes obešajo na butare preste.

Glavni vidni znak postnega časa, posebno Velikega tedna so na Slovenskem

Božji grobi.

Imamo zlasti tri vrste božjih grobov. Prva vrsta so božjegrobne kapele, druga božji grobovi v cerkvah in tretji božji grobi v privatnih stanovanjih.

1. Starojudovski grobovi, kakršen je bil tudi grob našega Zveličarja, so bili vsekani v živo skalo. V tej je bila najprej nekakšna odprta veža, skozi katero se je šlo v majhno kamrico, dolgo samo toliko, da je v jej lahko ležal mrlič. Bila je v njej nekakšna kamnita klop, na katero so položili mrtvo truplo. Pred vhodom v vežo je bil velik kamen, ki je branil prihod ob vsakem času. Grob našega Gospoda je dal rimski cesar Hadrijan zasuti in na zasip postaviti tempelj boginje Venere. Letega pa je dal okrog leta 330 cesar Konstantin do tal podreti in Kristusov grob razkriti. Nad grobom je postavil veliko cerkev, vendar so takrat tudi grob nekoliko obsekali. V začetku 7. stoletja so Perzijci sicer Konstantinovo cerkev požgali, a bizantinski cesar Heraklij jo je spet obnovil. Že l. 637 so pa mohamedanci Jeruzalem za več stoletij zavzeli, a so pustili kristjanom častiti Božji grob. Šele egiptovski vladar Al Hakem je dal l. 1010 grobno cerkev spet podreti in grob razdejati. Kristjani so potem po prvotnem izgledu grob znova obnovili in sicer l. 1194, katerega razne kopije so takoj začeli staviti tudi po Evropi. Leta 1555 so postavili novo kapelo, ki je bila podobna staremu grobu. Natančni popis te kapele je prišel na zahod leta 1620 in kmalu so potem začeli postavljati takšne kapele božjega groba tudi na Slovenskem. Že v 16. stoletju so franči-

škani, ki so bili varuhi Božjega groba, postavili vanj sveto hostijo. Po jeruzalemski grobni kapeli so sezidane na Slovenskem božjegrobne kapelice pri Sv. Trojici na Vrhniki, na Grmu pri Novem mestu, v Novi štifti pri Gornjem gradu, v Štepanji vasi, v Žihpolju in pri Gospe sveti; morda še kje.

2. Božje grobe v cerkvah so začeli postavljati jezuitje, v Ljubljani l. 1593, v Celovcu l. 1603, v Gorici l. 1615, v Trstu l. 1628. Ti jezuitski božji grobi so bili opremljeni z raznimi kulisami, prospekti, draperijami in razmeroma (v tedanjem času) bogato razsvetljeni. Ob teh jezuitskih božjih grobih je nekako otemnel sloves božjegrobni kapelic. Farne cerkve po vsem Slovenskem so posnemale jezuitske božje grobe. Tako je naš slavni baročni slikar Franc Jellovšek v sredi 18. stoletja naslikal božji grob za klarise v Mekinjah. Izmed starejših ohranjenih božjih grobov je posebno znan oni v št. Joštu nad Vrhniko, ki ga je l. 1765 naslikal Anton M. Fayenz. Podobni so bili božji grobi tudi drugod po Srednji Evropi. Tako je salzburški škof Hieronim pisal, da so iz njih nastala neka nagrobna gledališča, v katerih igrajo glavne vloge razne lučke, ribice v akvarijih in mali vodometi. Zato jih je cesar Jožef prepovedal in dovolil le eni cerkvi na Dunaju, da je še postavljala božji grob. Šele tik pred l. 1800 so jih spet obnovili. Od nekdanje baročne razkošnosti so ostale zlasti barvaste steklene kroglice (na Raki so jih polnili z vinom različnih barv, ki jih je cerkovnik po Vstajenju izpraznil); kulise so dandanes bolj skromne, realistične. Skoraj vedno so pred božjim grobom naslikani tudi vo-

jaki — stražarji, kjer božjih grobov niso stražili resnični vojaki ali člani različnih organizacij in bratovščin.

Ko so vzeli v velikem tednu Najsvetejše iz tabernaklja, so ga marsikje dali v takoimenovano „ječo“. V gotski dobi namreč oltarji niso imeli tabernakljev, ampak je bilo Najsvetejše v bogato okrašeni zakramentni hišici (nemško Sakramentshäuschen), vdolbini na listni strani poleg oltarja. Po napravi oltarjev s tabernaklji so te zakramentne hišice ostale ponekod le za spomin na stare čase in služijo zdaj le v velikem tednu svojim nekdanjim namenom. Dosti jih je še na Koroškem, v jugoslovanski Sloveniji v št. Jurju ob Taboru in v Dolu pri Ljubljani. Kdaj se je zanje udomačil izraz „ječa“, ne vem.

Krasijo pa te božje grobe zlasti cvetlice, ki jih dajejo na razpolago dekleta iz vse fare. Ponekod pa sejejo zanje in gojijo pšenico in oves, tako v slovenski Istri, na Krasu, na Goriškem zlasti v Brdih, pa tudi okrog škofje Loke, šoštanja in na Vačah, da ima božji grob sveže zelenje. V Italiji smo videli namesto tega zelenja neko suho ličeje.

3. Zasebni božji grobovi so poznani v Trstu, kjer jih nosijo po cestah in po hišah. Drugod so se udomačili menda le na Gorenjskem, predvsem v škofji Loki in v Tržiču. Imajo v velikem tednu podoben pomen kot o božiču jasele in so nekako zelo poanjšani posnetki cerkvenih božjih grobov.

Marijan Marolt

v družini

Mamin srček . . . ali ubogi otrok

Majhni otroci so v življenju družbe posebno poglavje, ki mu odrasli često ne posvečamo prave pozornosti. Ravnamo z njimi, kot se nam pač zdi, kakor nam prija, ne pa, kakor bi morali.

Že mamice. Nekatere — se zdi — bi najraje svojega otroka pojedle, tako slastno ga poljubljajo in ljubkujejo. Otrok še dobro ne zaveka, je že na materinih rokah — ubožček. Vse se vrti okrog njega, vse se mora ozirati nanj. (Vse se mu ustreže in vse oprostí, „ker je še majhen“). Ko je v družbi, mamica s ponosom zre nanj, na svojega ljubljénčka.

To je šele začetek. Sledi vse sorodstvo: stara mama, tete, sestrične... Od prvega dne je otroku usojeno, da gre preko njegovega nežnega obražčka brez števila ustnic. S časom se ljubkovanje še stopnjuje. Vsak ga hoče imeti na rokah, se z njim zabavati, izvabiti iz njega nasmeh, besedo in pozneje kako posebno otrokovo umetnino.

Ali je tako ravnanje z otrokom pravilno?

Ubogi otrok! Ravnajo z njim kot z muckom, psičkom. Tudi živalco negujejo, ljubkujejo in se z njo igrajo. On pa je človek, je oseba s svojo otroško duševnostjo, ki je tako maleč od pojmovanja pdraslih... Ravnajo z njim kot s pajackom, igračko, s katero se igrajo tako in toliko časa, kakor se jim zdi. Vedno so okrog njega. Saj malček ni imel prilike, da bi v kraju zaživel svoje življenje. Kje so njegova odkritja svetlobe, potez, obrazov, kje prvo zaznanje maminih stopinj, očetovega glasu, kje veliki umotvor — igranje s prsti in opazovanje?

Da! Vzgoja najmanjših zahteva več, kot odrasli mislimo. Zahteva najprej zdrave pameti, ki pove, da je otrok prav tako oseba kot mi, le majhna. Zato gre tudi njemu spoštovanje in ljubezen v mirnem in naravnem odnosu do njega. Zdravi pameti je dodati pouk, izpopolnjevanje v poznanju otrokovega telesnega in duševnega življenja, rasti, ki se nam nudi v knjigah in predavanjih. Lepa prilika za to je knjižica gospe Cerarjeve, ki je izšla v Trstu: „Pisma mladim materam“.

Oboje — pamet in znanje — naj bosta vodilo naših naravni ljubezni, ki jo do malčkov čutimo, da bo peljala v pravo smer otrokovega telesnega in duševnega napredovanja.

M. B-eva

Pozornosti potrebujejo

Ko zvečer otroci zaspijo, imata očka in mamica navadno svojo konferenco. Takrat se pogovorita o njihovih in svojih težavah. Tako sta zadnjič ugotovila, da otroci potrebujejo veliko razumevanja in pozornosti. Saj sta že prej to vedela, vendar članek v neki vzgojni reviji, ki sta ga brala, jima je kar malo potipal vest.

„Že z majhnimi otroci se je treba pogovarjati,“ tako sta brala, „če le mogoče vsak dan in z vsakim posebej, vsaj po nekaj minut. Tako se nihče ne čuti zapostavljenega.“

„To je vse lepo in prav, vprašanje je le, kdaj dobiti čas,“ je zabrundal očka. Pa sta se sklenila, da se bosta držala nasveta, da bodo otroci čutili, ne le, da starši zanje skrbijo, ampak tudi, da se zanje zanimajo in jih razumejo.

Mamica, ki je ves dan doma in vedno z otroci, se kar mimogrede pomudi z njimi. Oče pa prihaja zvečer utrujen domov in ima zanje manj časa. A vseeno more hitro izvedeti od vsakega posebej, kaj je delal, s kom se je igral, kakšne težave je doživljal čez dan, in druge malenkosti, ki jih je imel, katere so pa vse dragocene, in nenadomestljive. Skupni sprehodi, izleti in skupne igre veliko pripomorejo k medsebojnemu zbližanju in otroci se zelo navežejo na starše in se povežejo med seboj.

„Ti ne veš, kako se Jožko potruzi za domače naloge, odkar si mu pregledal zvezke,“ se spomni mamica. „Naj sem mu jaz še tako govorila, ni vzel zares. Tvoja beseda pa mu je le segla menda do srca. Z drugimi otroci nimam toliko težav, vsaj kar se naloge tiče. Jožek pa ima morda tudi zato manj veselja z učenjem, ker mu ne gre tako hitro izpod rok in se mora bolj truditi.“

„Seveda, manj nadarjen je in prav zato potrebuje najine pomoči. Punčke pa so manj ubogljive in bo treba pri tej točki popaziti. Vsak otrok je malo drugačen in morava ga vzeti takega, kakršen je. Res ne smeva ravnati z vsemi po istem kopitu.“ — „Da, važno je, da ne pozabiva, da nama jih je Bog podaril take, kakršne je hotel On, ne kakršne si želiva midva. V najinih rokah pa je vzgoja; pomagati jim morava, da bodo iz danih lastnosti izoblikovali lep značaj. Ne smeva biti ne prestroga ne premeška, da si ohraniva njihovo zaupanje, da jim bova mogla pomagati, ko bodo večji in bodo prihajali s polno torbo težav in problemov. Če bodo še imeli zaupanje v naju, jih bodo stresali iz torbe doma, če ne, pa drugje, kjer verjetno ne bodo dobili pravega nasveta.“

„Draga moja, kako priti do otrokovega zaupanja, pa ni lahka stvar. O tem bova morala pa še veliko razmišljati.“

P. Kleva.

Prej... in potem...

Družba je nad vse razgibana. Razgovor teče brez ovir, gladko in sproščeno. Začela se je vsa stvar s prihodom mlade, komaj nekaj mesecev poročene gospe. Njena elegantna obleka, pravkar po spretnih frizerskih rokah urejena pričeska, skrbno pristriženi in barvani nohti, skratka: občudovanje pri nekaterih, slabo prikrit posmeh pri drugih. Gospa, ki ji ne eno ne drugo ni ostalo neopazno, je v zadregi. Reši jo nekako iz prve mučne situacije ena od navzočih gospa z vzklikom:

„Blagor vam, gospa, ki imate še voljo in čas, da ga posvetite sebi in svoji zunanosti. Mislim, da so pretekla že leta, odkar sem bila zadnjič pri frizerju. Postrižem in za silo počešem se že sama, kaj več se mi pa res ne ljubi. Isto je z nohti in vso ostalo nego. Človek se po nekaj letih zakona v tem oziru kar nekam zapusti.“

Mlada gospa gleda zdaj eno zdaj drugo, zmajuje z glavo. Rada bi ugovarjala, dokazala, da ni nujno, da bi bilo vedno tako. Pa si ne upa. S kakšno pravico bi oporekala ona, ki nima v tem še prav nobene izkušnje, le trdno voljo, da z njo ne bo tako. S pogledi išče med navzočimi nekoga, da bi ji priskočil na pomoč. Zdi se, da se vse strinjajo z gospema, ki sta na glas izrazili svoje mnenje. Toda ne. Tamle je gospa, ni več najmlajša. Ko se srečata s pogledi, se ji razumevajoče nasmehne in pomežikne. Za tem pa spregovori:

„Ko še nisem bila poročena, sva šla nekoč z zaročencem na obisk k sestrični, ki je bila že nekaj let poročena. Kljub popoldanski uri sva jo našla zavito v neke vrste jutranjo haljo, ki pa se ji je videlo, da je služila tudi drugim namenom. Razmršene lase je imela povite v ruto, na nogah pa na pol obute copate, iz katerih so palci radovedno gledali v svet. Bila sva prepričana, da sva jo prekinila sredi največjega pospravljanja in sva se začela opravičevati.

„Ne, ne, saj nisem pospravljala,“ naju je prekinila. „Izrabila sem priliko, ko sem sama doma, in sem prelistavala neke revije.“ Z zaročencem sva se spogledala in mislim, da sva oba isto mislila: da bi moja sestrična boljše naredila, če bi prosti čas izrabila za ureditev svoje zunanosti. Ko sva se po odhodu znašla spet sama na cesti, so bile njegove prve besede: „Ko bova nekoč poročena, lepo te prosim, ne zanemari se.“

Prav gotovo imajo vsi možje isto željo, le da si mnogi tega ne upajo na glas povedati. Seveda je nemogoče, da bi poročena žena lahko posvetila prav toliko časa svoji zunanosti kot deklica, ki je še samska. Toda neka prav osnovna pravila je pa vendarle treba obdržati. Jasno je, da ne bomo pomivale posode ali ribale tal v svileni obleki in z neoporečno frizuro. Toda, ko je enkrat končano opoldansko pospravljanje, se mi zdi, da se mora vsaka žena urediti tako, da lahko sprejme kakršen koli obisk, ne da bi ji postalo nerodno. Kar pa je glavno: da je nikdar ne najde neurejene mož, ko se zvečer vrne z dela. Verjemite, da marsikateri mož čuti veliko razliko med dekletom, v katerega se je zaljubil, in ženo, s katero danes živi. Le, da ne reče nič, saj ve, kako smo ženske v tej točki občutljive. Včasih slišim ženē, ki se pritožujejo: „Mož ni več tako pozoren do mene, kot je bil včasih, malokdaj greva skupaj ven, sploh ni več tisti, kot je bil v prvih časih zakona.“ Pa me ima, da bi jo vprašala: „Gospa, ali pa ste vi taka, kot takrat, ko sta se poročila? Mož ni bojna trofeja, za katero se človek trudi, da si jo pribori, potem pa ne stori ničesar več, da bi si jo ohranil: Vsak mož je ponosen, če se lahko postavi s svojo ženo. Če pa žena da le malo ali pa nič na svojo zunanost, naj posledice sama sebi pripiše.“

Ko gospa konča, je med družbo le še nekaj slabotnih ugovorov. Končno pa le vse priznajo, da ni toliko krivo pomanjkanje časa kot pomanjkanje volje in smisla. Vse pa tudi odkrito priznajo, da nobena ne bi rada o sebi slišala: „Kako se je zapustila, odkar je poročena.“

M. R-ova

Za MLADINO

SREDI TEME

Bodi luč tistim, ki dvomijo in iščejo.

Bodi luč tistim, ki jih zapeljuje široka cesta pogube.

Bodi luč tistim, ki v stiskah omahujejo.

Bodi luč tistim, ki jih trpljenje tira na rob obupa.

Bodi luč, ne da se razkazuješ, ne da sebe povišuješ, ampak da sve-tiš in greješ.

V TRENUTKIH APETITA

- Ko sedem k mizi, pomislim, da milijoni nimajo pogrnjene mize.
- Ko uživam jedi, se spomnim, da bodo milijoni ostali lačni.
- Ko postajam izbirčen, naj me prevzame misel, da bodo danes ti-soči zaradi lakote umrli.

Anketa III

Videli smo, da od 306 otrok v skupini B — to je med sedmim in dvanajstim letom — jih 300 obiskuje šolo. Slovenski šolski tečaji pa zajamejo od te skupine le 269 otrok, kar predstavlja 88%. Iz tega seveda ne smemo sklepati, da obiskuje naše tečaje 88% vseh slovenskih otrok; ne smemo namreč pozabiti, da je gotovo prišlo razmeroma več odgovorov od otrok, ki so vpisani v šolske tečaje, in da marsikoga, ki ne hodi na tečaj, tudi anketa ni dosegla.

Na vprašanje, kateri jezik govorijo doma, so anketarji povedali tole:

Slovensko govori od 306 primerov	257 družin — 84 %
špansko	7 družin — 2.3%
mešano	41 družin — 13.4%
drug jezik	1 družina — 0.3%
Skupno	306 družin — 100 %

Zanimivo bi bilo vedeti, ali bodo znali otroci iz družin, kjer govore „mešano“, kdaj v življenju katerikoli jezik pravilno! Morda ne bi bilo napak, če bi naši strokovnjaki za vzgojo ponovno razložili staršem, da je ovira za gladko dvojezičnost prav površno mešanje jezikov, ki ubija v otroku čut za jasno in točno izražanje.

Kar se znanja jezikov tiče, je slika naslednja:

Slovensko bere	286 otrok (93%)	piše	283 otrok (92%)
špansko bere	301 otrok (98%)	piše	297 otrok (97%)
druge jezike bere	29 otrok (9%)	piše	29 otrok (9%)

Upajmo, da se bo na podlagi, ki jo dobe naši otroci z dvojezičnostjo, kmalu pričel večati odstotek mladine,

ki bo obvladala tudi tretji in četrti jezik. Škoda bi bilo, če mladi rod ne bi uporabil tega kapitala.

In s kom se družijo naši šolarji? Prijatelja si je izbralo 227 anketirancev med Slovenci, 62 med Argentinci, 7 pa ima prijatelja kake druge narodnosti; 10 jih na to vprašanje ni odgovorilo. Odgovori kažejo na precej zaprto skupnost, kar ima svoje prednosti, kakor tudi nevarnosti. Na vsak način morajo to dejstvo upoštevati vsi, ki se ukvarjajo z mladinskimi problemi.

Kaj pa versko življenje? Anketarji nam pokažejo naslednjo sliko:

Jutranjo molitev opravlja	245 otrok (80%)
večerno molitev opravlja	292 otrok (95%)
rožni venec moli redno	162 otrok (87%)
pred jedjo in po jedi moli	267 otrok (87%)

Do tu je brez dvoma odločilno vplival na navade mladih anketarjev — dom. Odgovori niso nujno znak osebnega odnosa do vere, marveč so bolj gotovo slika družinskega okolja, iz katerega otroci izhajajo. Podatki o prejemanju sv. obhajila nam gornjo sliko dopolnijo in morda bolje osvetle.

Dnevno prejema sv. obhajilo 16 otrok (5%), tedensko pristopa k obhajilni mizi 123 otrok (40%), mesečno prejemata sv. evharistijo 102 otroka (33%), redkeje — 1 otrok; ne odgovori na to vprašanje 22 anketarjev. Zakaj molče o svojem odnosu do sv. evharistije? Se jim je zdelo vprašanje preveč osebno? Še niso bili pri prvem sv. obhajilu? Odstotek, ki ga predstavljajo, je velik, a ne vemo, kaj pomeni v celotni sliki, ki jo luščimo iz ankete.

Žarko

Japonsko dekle posnema Jezusa

Na mladega inženirja, ki je obiskal Japonsko za časa nedavnih olimpijskih iger, je močno vplivalo, kar je videl: 10 milijonsko glavno mesto Tokio, podzemski in nadzemski železnici, razvita industrija, lepi kimoni, olimpijski stadioni in tekme. Vendar — tako je sam pripovedoval — nič se mu ni tako vtisnilo v spomin in vplivalo na njegove misli in voljo kakor film *Mati mravljinčje vasi*, ki ga je gledal v Tokiu.

Film prikazuje življenje japonskega dekleta Marije

„POJDI K MONTINIJU!“

Msgr. Montini, sedaj Pavel VI., je pred imenovanjem za milanskega nadškofa preživel 30 let v vatikanskem državnem tajništvu. Tisti, ki so skupaj z njim delali, se spominjajo besed, ki so v onem času prišle v navado: „Ako hočeš, da bo nekaj narejeno, pojdi k Montiniju!“

STARI MODRIJANI MLADINI NOVEGA VALA

- Sofokles: Ne, da so vražim — da ljubim, sem na zemlji.
- T. Livi: Nesreča spomni človeka na vero.
- Horacij: Življenje ne da ljudem ničesar brez velikega truda.
- Seneka: Tuje napake imamo pred očmi, lastne pa za hrbtom.

PO TOLIKIH PADCIH

„Kdor zna prav moliti, zna prav živeti. Kdor opusti molitev, pade v grešno življenje.“ Sv. Avguštin.

Satoko. Po zaslugi poljskega misijonarja spozna Marija tako imenovano „mrvljinčjo vas“, to je predel tokijskega vele mesta, v katerem živijo najbolj zane marjeni, revni in, na žalost, tudi pokvarjeni ljudje. Marija se loti najprej obiskovati te reveže. Prinaša jim darove, jih tolaži, jih dviga. Vedno bolj spoznava, da to ni dovolj. Reveži so ji sicer hvaležni, jo imajo radi, vendar je med njimi na eni strani in med njo na drugi še velika razdalja in globok prepad. V Kristusovem nauku, ki ga zvesto premišljuje, in v Kristusovem zgledu, ki ga skuša posnemati, Marija vedno bolj spoznava, da se bo tem revežem popolnoma približala, če bo postala ena izmed njih, če bo z njimi živela, z njimi delila vso njihovo revščino — kakor je Kristus „postal ubog, čeprav je bil bogat“ (2 Kor 8, 9). Marija se je odločila za to največjo žrtv: 8 let je preživela v „mrvljinčji vasi“. Umrla je, ko ji je bilo šele 29 let. Sad njene žrtve je bil več kot stoteren: stotine zapuščenih revežev in pokvarjencev so postale stotine novih in dobrih kristjanov.

UGANKA

Karikaturist je upodobil državnike pri petju svetih pesmi.
Poznaš vse upodobljene?

PRAVILA LEPEGA VEDENJA V CERKVI

V cerkvi je:

ena miza - oltar
en časopis - evanglij
ena skrb - ljubezen
do bratov
en obed - Tejo in Kri
Kristusova.

Zato v cerkvi:

moli z vsemi
poj z vsemi
daj svoj denarni
prispevek z vsemi
kleči, stoj, sedi z vsemi
spominjaj se živih
in mrtvih
pojdi k obhajilu.

Kajti Gostitelju ni všeč,
če se ne vedeš prav, in
še manj všeč, če ne
ješ, kar ti nudi.

SVETNIK V MODERNI OBLEKI

Kaj si mislim, kadar opazujem kip svetnika ali svetnice? Da je bil žalosten, s povešenimi očmi in obrazom? Z zlomljenim življenjem ali brez življenja? Da je bil izvenčasoven tip?

Kaj moram misliti? Bil je cel človek (fant ali dekle). Vendar nekdo, ki je uresničil pravo vsebino pojma — človek! Imel je jekleno življenje. Bil je junak. Svetnik ali svetnica.

Ali pri tebi prevladuje razum?

1. Ti je všeč gledališče?
2. Svojim šolskim uspehom daješ veliko važnost?
3. Te mnogo stane prekiniti zanimivo zgodbo, ki si jo začel brati?
4. Misiš, da so police s knjigami najboljši način, kako urediš stanovanje?
5. Naredi nate vtis človek z diplomami?
6. Bereš vedno kaj, preden zaspiš?
7. Bi lahko takoj povedal naslov knjige, ki je letos naredila nate največji vtis?
8. Če srečaš besedo, ki je ne razumeš, ali jo takoj poiščeš v slovarju?
9. Ali si izbiraš prijatelje po njihovi inteligenci?
11. Ali stalno rešuješ križanke?
12. Občuduješ ljudi z veliko kulturo?
13. Ali je zate kino umetnost ali pa navadna zabava?
14. Ali bereš v časopisu najprej uvodnike in druge resne članke?
15. Ali ti je všeč listati po knjigah v knjigarni?
16. Ali rajši čim dalj nadaljuješ s študijem, čeprav to zahteva od tebe precej žrtev, ali pa čim prej začneš s službo, kjer bi takoj zaslužil?
17. Če česa ne razumeš, vprašaš profesorja, naj ti tisto razloži?
18. Če bi potoval na tuje, ali bi skušal razumeti čim več besed (na jedilnih listih, na napisih), čeprav bi šlo za jezik, ki ga ne poznaš?
19. Ali občuduješ pisatelje in učenjake bolj kot umetnike in junake?
20. Ali se ti zdi neumno na pamet se učiti stvar, ki je ne razumeš?

Odgovor

Če je pritrtilnih odgovorov v tej skupini mnogo več kot drugih, si intelektualni tip. Izrabi priložnost, da dosežeš veliko kulturo in z njo koristiš drugim. Ne postani pedant, ne zaničuj drugih, ki niso imeli sreče, da bi imeli isto lahkoto za učenje kot ti. Vedi, da je boljše imeti prav usmerjen razum kot zelo polno glavo in da so edino razumni tisti, ki kažejo razumnost srca. Če je pritrtilnih odgovorov v tej skupini mnogo manj kot druge, nisi posebno obdarjen za študij. Živ-

SRCE IN DUŠA DEKLETA

Na grobu sv. Notburge, preproste služkinje, je tale napis:

„Čisto srce in zvesta duša ustvarita iz služabnice kraljico.“

TAKRAT MI, MOČNI, POMAGAJ!

Kdaj? Tedaj, kadar bi moral s sv. Pavlom ponoviti: „Kajti, kar delam, ne razumem; ne delam namreč tega, kar hočem, ampak delam to, kar sovražim (greh). ... Ne delam namreč dobrega, kar hočem, ampak delam hudo, česar nočem.“ (pr. Rimlj 7. 15-20)

NE VERIGE, AMPAK PERUTI

Sv. Avguštin: „Če ptici odrežemo peruti, res postane lažja, a s tem jo usodno okrnemo: vzleteti ne bo mogla več; če bi človeka oprostili od spolnjevanja zapovedi, bi mu na videz olajšali življenje na zemlji, a brez teh peruti se ne bo nikdar mogel dvigniti nad zemljo, k Bogu.“

SLEPI MILTON

Pesnik Milton je bil slep in je zapisal ganljive besede: „Nobena nesreča ni biti slep, nesreča je samo, ne imeti moči, da bi to slepoto prenašal.“

TROJNO UTRIPANJE SRCA

Biti ljubljen, ne da bi ljubil: sebičnost. Ljubiti in biti ljubljen: prijateljstvo. Ljubiti, ne da bi bil ljubljen: prava ljubezen.

Sebičnost, prijateljstvo, ljubezen: to je trojno utripanje srca, popolnoma različno drugo od drugega: prvo ga zmanjša, drugo ga poživlja, tretje ga pobožani.

Sebičnost: vse zase; prijateljstvo: le nekaj zase; ljubezen: vse za druge. (Gar Mar)

MOTOR IN KRMILLO

„Na ladji more biti dvajset sob, druga zraven druge. V življenju pa vera ne sme biti ena soba več poleg drugih devetnajstih, ampak je krmilo in motor cele ladje, celotnega življenja.“ (msgr. Faulhaber, nemški škof)

ljenje usmerjaj v skladu z resnico, da so tudi veliki ljudje, ki niso nujno veliki intelekti, a kultura, pa tudi če gre le za študij, ti bo pomagala, da ne boš delal napak.

Imejte pogum

V nedeljo 4. julija je sv. oče maševal v baziliki sv. Petra ob udeležbi tudi velike skupine članic dekliške apostolske organizacije. Razen homilije med sv. mašo je imel Pavel VI. nagovor, iz katerega navajamo le nekatere odstavke:

„Hčere v Gospodu! Tudi vam Gospod govori kakor nekdanj mrtvi deklici: vstanite!... Vse ve ste cvetoči venec okoli našega oltarja in ste v krščanskem občestvu najlepše duše, najveselejše, najnežnejše, najčistejše; v božjem ljudstvu pomenite ve, ne da bi skoraj opazile, najdragocenejše kreposti in najizrazitejše simbole, najdragocenejše oblike krščanskega življenja, Cerkev same; ve ste, da govorimo v svetopisemskem jeziku, sionske hčere!... Drage hčere! Na toliko različnih načinov se Cerkev zavzema za vas, ko npr. porudarja, da so vaši starši prvi in prvo mesto zavzemajoči učitelji človeškega in krščanskega življenja; iz Cerkev dokazuje svojo skrb za vas s toliko drugimi prizadevanji dušnega pastirstva, šolskega pouka, pomoči pri oblikovanju prostega časa... Uči vas misliti, premišljevati, soditi; uči vas razlikovati in varovati se zlega in se veseliti dobrega, še več, uči vas ostvarjati dobro; ob strani vam je pri najtežjih korakih, ko je treba izbirati pravo pot v bodočnost, in daje vam spoznavati stvari tega sveta po njihovi pravi vrednosti; odkriva vam in vliva v vas socialni čut, ljubezen do bratov, do življenja; usposablja vas za pravilno ocenjevanje najvišjih dobrin našega življenja — in to so vera, molitev, Cerkev, Kristus.

...Gotovo tudi ve vidite, kako številna mladina danes razodeva duha naveličanosti in brezupnosti. Kar v modo je prišlo kazati se dvomljivca nad vsem, razočaranca, dekadenta. Da sploh more živeti, potrebuje

DVE SKRAJNOSTI

Prva: Napoleon je bil mogočen, bogat in slaven, a je pred smrtjo na otoku sv. Helene rekel: „V svojem življenju niti šest srečnih dni nisem preživel.“

Druga: Helena Keller je bila slepa, gluha in nema, a je zapisala: „Zame je življenje zelo lepo.“

MOJA DEJANSKA CENA

„Človek je to, kar je pred Bogom, ne več ne manj.“ Arški župnik.

NE PUSTIMO SE RAZJEDATI

Dr. J. F. Montague, ki je napisal delo O živčnih želodčnih obolenjih, naravnost pravi: „Želodčni čiri ne prihajajo od tega, kar jemo, ampak od tega, kar nas razjeda.“

taka mladina pobega iz resnične vsakdanjosti, odtegotvanja vsakršni pokorščini, vsakršni dolžnosti, vsaki službi bližnjemu, vsaki resnični ljubezni — in zatekanja v 'svobodo' brez sleherne odgovornosti, v svojeglavo sebičnost, ki se vdaja nečimrnosti, brezglavi razbrzdanosti, upornosti, blodnemu draženju s kakršnimi-koli čudaškimi in neumnimi modnimi zabavami. Pobeg iz resničnega sveta vsakdanjih obveznosti — to je geslo te mladine. Vaše geslo ni to. Vaše geslo je zavzetost za vse dobro, ki se z njim srečate v vsakdanjosti; vaše geslo je zvestoba, je vedrost (optimizem), veselje, je požrtvovalnost, pritekajoča iz ljubezni, je gotovost, je pogum. Bodite srčne, saj imate v katoliški vzgoji vse razloge in vse moči za to. Imejte pogum, ko gre za ohranitev vašega dostojanstva in za vaš poklic žena, ko gre za osvojitve sleherne pravice, za uresničevanje vsakega napredovanja in vsakršne popolnosti, h kateri vas kliče krščansko in moderno življenje žena. Imejte pogum biti dobre in vrle: v vaših družinah, šolah, župnijah, pri vašem delu, v uradu, v družbi... Ne bojte se dolžnosti, sprejemajte jo nase z ljubeznijo in pogumom. Tako boste dajale svojemu življenju vrednost, smisel, polnost, svetost. In tako bo vaše življenje v resnici dobro in srečno...“

Odgovor na uganko iz januarske številke: Slepec je sklepal takole: če imam jaz belo kapo, potem je moral tisti, ki je videl na obe očesi, videti na enookem rdečo, ker samo v tem primeru je lahko rekel, da ne ve, kakšno ima sam na glavi. Ko je bil vprašan enooki in je odgovoril, da ne ve, kakšno ima sam na glavi, je moral nujno videti na moji glavi rdečo, ker v nasprotnem primeru, bi moral vedeti, da ima sam rdečo. Torej moram imeti jaz na glavi rdečo kapo.

Odgovor na uganko iz februarske številke: Gospa je uporabljala po pet sveč, ki so ji trajale šest dni. Menjavača jih je pa takole: dala je prvo noč prvo svečo Henriku, drugo Lojzu, tretjo Karlu; drugo noč četrto Henriku, drugo Lojzu, prvo Karlu; tretjo noč peto Henriku, prvo Lojzu, peto Karlu; četrto noč tretjo Henriku, prvo Lojzu, četrto Karlu; šesto noč četrto Henriku, drugo Lojzu, tretjo Karlu.

Za dobro voljo

Gospodinja služkinji:

„Marija, danes vam bom pomagala.“

„Ali bi ne mogli kak drug dan, go-spa, ker danes imam veliko dela?“

Bernard Shaw je povedal, da je pri moškem in pri ženski sedem starosti. Pri moškem: novorojenček, fantek, deček, fant, mož, zrel mož, starček. Pri ženski: novorojenka, punčka, deklica, dekleta, mlada ženska, mlada ženska, mlada ženska.

Neki gospod se vrača počasi od pogreba svoje tašče. Gre mimo stavbe, ki jo šele zidajo. Slučajno se izmakne kos opeke, pa mu prileti prav na glavo.

„Glej si ga no,“ si pravi mož, „tašča je že prišla v nebesa.“

„Tako naprej ne more iti,“ razlaga oče petnajstletnemu sinu. „Je že čas, da veš, da je še kaj drugega v življenju kot nogomet, košarka in odbojka.“

„To že vem,“ odgovori sin. „Prav danes sem imel prve vaje v vodnem smučanju.“

Vratar v nekem hotelu dvigne ob zvonjenju telefona slušalko:

„Kaj želite?“

„Sem gost s številke 45. Ali bi mi lahko povedali, ob kateri uri odprejo bar?“

„Ob osmih, gospod.“

Ob sedmih zjutraj nov telefonski klic.

„Poslušajte; tukaj gost s številke 45. Ob kateri uri odpro bar?“

„Ob osmih, gospod. Če počakate eno uro, boste lahko šli vanj.“

„Jaz ne maram iti vanj, ampak iz njega!“

Bernard Shaw je bil velik sovražnik alkohola. Nekega dne ga je prijatelj povabil h krstu ladje. Pa mu je rekel: „Seveda, če vam vaša načela ne prepo-vedujejo biti navzoč pri krstu, kjer uporabijo šampanjec.“

„Nasprotno,“ je odgovoril Shaw, „ne poznam česa bolj zgodnega. Kakor hitro ladja poskusi alkohol, se odloči za vse življenje za vodo.“

IZ NEBES DANI ZAKLAD

Ni bilo napak, da je Duhovno življenje pred nekaj leti začelo objavljati kratke članke o sv. pismu. Letos začnemo z novo vrstjo kratkih razprav o teh božjih knjigah. Hvaležni bomo bravcem, ako bi nam iskreno sporočili težave, ugovore in dvome, ki se vzbujajo v njih samih ali pa jih slišijo od najrazličnejših ljudi, ker bi jim prav radi odgovarjali nanje. Hkrati pa bomo pogosto opozarjali na veliko svetopisemsko gibanje v sv. Kristusovi Cerkvi. Poskusimo za uvod prebrati prav pazljivo začetek okrožnice Pija XII. Divino afflante Spiritu, kako s pridom pospeševati proučevanje sv. pisma. To okrožnico je Pij XII. izdal dne 3. septembra 1943, na god sv. Hieronima, velikega cerkvenega učenika in poznavca sv. pisma. Hvala Bogu, da jo imamo prevedeno v slovenski jezik, a smo morda premalo pozorni nanjo. Izšla je ta okrožnica ob petdesetletnici druge velike svetopisemske okrožnice Leona XIII., ki je izšla 18. nov. 1893 in se začinja z besedami „Providentissimus Deus“. Začetek Pijeve okrožnice nam silno jedrnato pove, kako odlične knjige so knjige sv. pisma.

Božji izvor svetopisemskih knjig

Takole uči Pij XII.:

„Sveti pisatelji so po navdihnjenju božjega Duha spisali tiste knjige, ki jih je Bog v svoji očetovski ljubezni do človeškega rodu hotel podariti ‘za pouk,

za prepričevanje, za svarjenje, za vzgojo v pravičnosti, da bi bil božji človek popoln, za vsako dobro delo pripraven’ (2 Tim 3, 16). Nič ni torej čudno, če je sveta Cerkev ta iz nebes zaklad, ki ga ima za najdragocenejši vir in za pravilo nauka o veri in nraveh, z vso skrbjo tako obvarovala neomadeževan, kakor ga je bila prejela iz rok apostolov, ga branila vsake zmote in napačne razlage ter skrbno rabila, da naklanja dušam večno blaginjo, kakor jasno pričujejo skoraj brezštevilni dokazi vseh stoletij.

Ko pa se je v novejšem času posebno močno ogrožal božji izvor svetega pisma in njegova pravilna razlaga, ga je Cerkev še bolj vneto in goreče varovala in branila. Zato je že sveti tridentinski zbor s slovesnim odlokom proglasil, da je treba priznavati ‘za svete in kanonične vse knjige z vsemi njihovimi deli, kakor se navadno v katoliški Cerkvi bero in se nahajajo v stari latinski izdaji vulgati’ (4. seja, odlok 1). In da bi zavrnil zmotne nauke o inspiraciji, je v naši dobi vatikanski cerkveni zbor razglasil, da mora Cerkev prav te knjige imeti za svete in kanonične, ne zato, ker bi bile s samo človeško pridnostjo sestavljene, a nato po njem oblasti odobrene, tudi ne samo zato, ker bi obsegale nezmotno razodetje, ampak zato, ker so bile spisane po navdihnjenju Svetega Duha in imajo Boga za početnika ter so bile kot take Cerkvi izročene” (3. seja. I. vat. cerkv. zbora).

Tako je Pij XII. kratko povzel ves nauk sv. Cerkve o sv. pismu. To niso prazne besede, marveč živa resnica, ki jo je treba verovati.

V tej živi veri so npr. na drugem vatikanskem cerkvenem zboru vselej ob začetku zborovanja slovesno izpostavili svete evangelije. Ob zadnjem, četrtem zasedanju so ga še bolj slovesno izpostavljali. Medtem ko je ves zbor koncilskih očetov prepeval vstopno antifono pri sveti maši, je mašnik sam nesel knjigo evangelijev na častno mesto. Ko je v začetku zadnjega zasedanja sv. oče Pavel VI. opravil presv. daritev skupaj z velikim številom koncelebrantov, je kar on slovesno izpostavil svete evangelije. Neki drugoverski opazovavec je vse to češčenje, ki so ga na drugem vatikanskem cerkvenem zboru izkazovali svetim evangelijem, močno odobral. Pa je popolnoma prav dejal, da bi takšno čast morali izkazovati prav vsem knjigam svetega pisma. Ne moremo mu oporekati, ker nas nezmotljuje sv. Cerkev iz virov božjega razodetja uči, da je vseh triinsedemdeset knjig sv. pisma nebeški zaklad, da so vse božjega izvora, da so vse svete, da imajo prav vse Boga za početnika, da so spisane po navdihnjenju Svetega Duha.

Zgled slovenskega izseljenskega semenišča

Zato smo kot verni katoličani tako veseli, da je Sveti Duh prav v zadnjem času zbudil v sv. Cerkvi tako močno svetopisemsko gibanje. Zato smo tako zadovoljni, da so koncilski očetje toliko govorili in dokazovali iz sv. pisma

in vse odloke nekako skušali prepojititi z mislimi iz sv. pisma. Zato tako radi jemljemo v roke novi prevod sv. pisma v ljubi domači jezik. Lep zgled nam je dobrih dvajset let dajalo v tem pogledu slovensko begunsko oziroma izseljensko semenišče.

Prelat dr. Alojzij Odar, prvi ravnatelj semenišča in dekan teološke fakultete, je silno cenil sv. pismo. Saj je npr. za doktorat pripravil doktorsko razpravo iz sv. pisma. Ko sem prvič začel predavati novo zavezo v San Luisu, je odločil, naj predavam sv. pismo nove zaveze kar po deset ur na teden eno leto oziroma dve leti po pet ur na teden. Kasneje je bila tudi za staro zavezo dodana ena ura več na teden; tako sem staro zavezo učil po osem ur na teden, eno leto oziroma dve leti po štiri ure na teden. Tako je bilo v izseljenskem semenišču kar za štiri ure na teden več predavanj iz sv. pisma kot nekdanj doma na bogoslovni fakulteti. Močno je prelat poudarjal potrebnost tako imenovane biblične teologije. Duhovni voditelji semenišča so bili: dr. Karel Vladimir Truhlar, sedaj jezuit, kanonik dr. Janez Kraljič, duhovni svetnik Alojzij Košmerlj, potem pa dobrih petnajst let dr. Filip Žakelj. Ko so večer za večerom dajali bogoslovcem navodila za jutranje premišljevanje, so snov zajemali večinoma iz sv. pisma, zlasti iz evangelijev. Zadnjih petnajst let so bogoslovci pogosto slišali v kapeli, da se je treba močno poglobiti v sveto vsebino božjih knjig, zlasti v Jezusov nauk in zgled, da je treba vso to vsebino premisliti, premozgati — ta izraz je uporabljal Aleš Ušeničnik, ko je

v Reviji Katoliške akcije razpravljaj o dveh zastavah, o katerih govori sveti Ignacij Lojolski v Duhovnih vajah — in premoliti. Zato smo redno za premišljevanje jemali prav majhen odstavek sv. pisma.

Vsaj skušali smo v semenišču in na fakulteti zvesto izvrševati navodila Biblične komisije z dne 13. maja 1950. Pri tako imenovani uri cerkvene latinščine smo npr. v nekaj letih prevedli skoraj vse psalme iz latinščine v slovensščino, da bi bodoči duhovniki mogli z večjim razumevanjem opravljati duhovne dnevnice. Vsak bogoslovec je moral vsako leto vsaj eno homilijo napraviti ob kakem nedeljskem ali prazničnem evangeliju kot govorniško vajo. Z majhnimi izjemami — zadnje leto skoraj ni bilo več mogoče — smo redno skoraj vsak dan takoj v začetku opol-

dansega kosila brali odstavek iz evangelijev. Bogoslovci, ki so bili člani Bogoslovske zveze, so po pravilih morali vsak dan prebrati po eno poglavje iz sv. pisma. Iz njihovih shedul, kamor so zapisovali verske vaje in pobožnosti, bi lahko spoznali, kako so bili v tem pogledu zvesti. Pa tudi drugi semeniščniki, ki niso bili člani Bogoslovske zveze, so radi in z ljubeznijo vsak dan prebrali božje knjige. Tako so vsaj nekateri res vzljubili svete knjige, si prekrbneli ne lo novi slovenski prevod sv. pisma, marveč si nabavili tudi dobre razlage sv. pisma v drugih jezikih. Vsaj eden izmed naših semeniščnikov — najbrž jih bo pa več — kot dušni pastir vneto pospešuje svetopisemski apostolat. Morda se je Franc Bergant, tudi bivši adrogeški semeniščnik, prav pod vplivom takšne vzgoje v semenišču kot

Med knjigami ne sme manjkati v nobeni hiši sv. pismo

mład duhovnik odločil za proučevanje Za njim je nadaljeval dr. Mirko Gosvetega pisma na Bibličnem inštitutu gala. v Rimu.

Opomin pokojnega prelata Odarja

Vseh doktoratov na slovenski izseljski bogoslovni fakulteti je bilo devet, doktor Jože Rant je kot deseti vse doktorske izpite naredil še na tej fakulteti, obrambo doktorske razprave pa je moral imeti na jezuitski teološki fakulteti v San Miguelu zraven Buenos Airesa. Zanimivo pa je, da so kar trije napravili doktorat iz svetopisemske skupine. Tle so naslovi njihovih doktorskih razprav:

Dr. Tone Starc: Fizična podoba Jezusa Kristusa.

Dr. Mirko Gogala: Sveti Pavel kot organizator.

Dr. Branko Rozman: Politično vstajenje Izraela po prerokih.

Dr. Alojzij Kukovica je sicer doktoriral iz dogmatične skupine, vendar je bila njegova doktorska razprava tudi svetopisemska. Primerjal je Snojev slovenski prevod Pavlovega pisma Rimljanom z izvirnikom.

Kot profesor za sv. pismo sem ponovno predaval o svetopisemskih vprašanjih na kulturnih večerih Slovenske kulturne akcije, na duhovniških sestankih, pa tudi Argentincem. Prelat dr. Alojzij Odar pa se je naslonil zlasti na Dillersbergerja in v Duhovnem življenju začel razlagati Slovencem evangelij sv. Luka prav v letu njegove smrti.

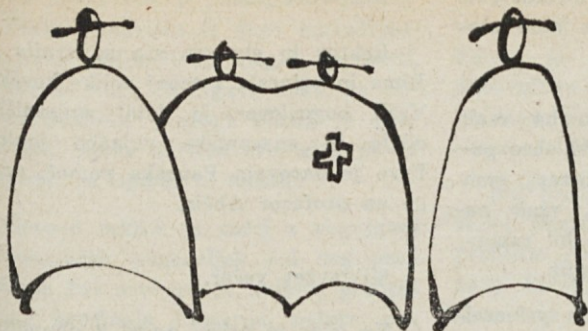
Naj za spodbudo vsem slovenskim duhovnikom in vernikom navedemo vsaj nekaj besed tako sodobnega in izobraženega bogoslovnega učenjaka Odarja, o branju sv. pisma:

„Katoličani na splošno nimajo navade, da bi pogosto in stalno prebirali sveto pismo. Še danes nimamo te navade. Priznati moramo, da nam to ni v čast ne v prid. Res je, da imamo silno razvito bogočastje in različne pobožne vaje, česar protestanti nimajo. Toda kljub temu je velika pomanjkljivost, ker ne prebiramo svetega pisma.

V napačni gorečnosti za čast presvetega Rešnjega telesa so rigoristi odganjali ljudi od pogostnega obhajila. V boječi skrbi, da bi sv. pismo komu škodovalo, so ga prepovedovali brati. Danes sta obe prepovedi padli. Pogostno obhajilo se od dekreta svetniškega Pija X. močno priporoča, branje svetega pisma je isti papež z drugimi pred sabo in za sabo toplo priporočal. Danes moremo reči, da je praksa pogostnega obhajila med katoličani že zmagala. Pri naša čudovite uspehe. Ni pa še zmagala praksa vsakdanjega branja svetega pisma. Kdaj bo zmagala še ta? Pri našala bo velike koristi, kadar zmaga“ (DŽ, 1953, str. 35 in 37).

Dr. Filip Žakelj

Grški modrijan Plato je zapisal: „Najlepše in najboljše, kar more kreposten človek storiti in kar srečo njegovega življenja pospešuje, je molitev, po kateri ostane vsekdar v stiku z Bogom.“

LEMENATARJI

November 1945.

Vreme je v splošnem zelo lepo, le jutra in večeri postajajo počasi hladnejši.

V mesečni rekolekciji smo premišljevali o molitvi, odpovedi in ljubezni do bližnjega.

Začela so se predavanja zimskega semestra. Poljski kurat nam je pripeljal iz Rima tri zaboje šolskih knjig. Vsi smo jih pomagali nositi. Vsakdo je dobil v uporabo grško-latinsko sveto pismo nove zaveze in pa zakonik cerkvenega prava. Ostale knjige so bile razdeljene med posamezne letnike, a ostajajo last fakultete.

Začele so se tudi govorniške vaje: vsak teolog mora do konca leta po trikrat pridigati.

Naš škof nam je pisal iz Celovca: posebej profesorjem, posebej bogoslovcem.

Zadnji dan v novembru smo pripravili komemoracijo za padlimi bogoslovci. Pogrešamo trideset tovarišev. Za smrt nekaterih smo že z gotovostjo zvedeli, za ostale še ne vemo, kje so.

Postavili smo oder, nanj pribili velik bel križ, ovit s trnjevo krono, okoli njega so gorele lučke rajnim v spomin. Z besedo in petjem smo poskušali ustvariti spomin nanje, ki jim ni bilo dana priti do oltarja. Pesem Nebo žari nam je poustvarila domačo zemljo, ki jo je pregrnilo spoznanje, da mnogih ni več.

Lepega dne sta prišla dva benediktinska patra z velikim loncem krompirja in nas prosila, naj jim ga olupimo in razrežemo, ker se je njihov zadeni stroj pokvaril. Ogorčenosti ni bilo malo, a kaj bi: vzeli smo nože, sedli okrog lonca in postorili. Nevajenim kuharskim vajencem delo ni šlo bogve kaj hitro od rok, za potrpežljivost je

bilo pa le dobro. Saj so ti menihi prijazni možje, mnogo dobrega nam store, a...

Začeli smo dobivati več kruha: vsak teden razen rednih kosov še hlebec povrh. Ko smo prišli od predavanj, smo zagledali hlebce na pultih, vsak na svojem. Ekonom nam jih je bil razdelil, ko smo bili pri predavanjih.

Iz Milana nam je ekonom prinesel blago za obleko, temnomodro za ene, temnorjavo za druge. Blago je lepo in trpežno. Denar zanj je dal profesor Ahčin. Naš semeniški krojač je že začel rezati in kmalu bodo prvi novi.

Rektor in ekonom sta odšla v Rim po denar.

Igranje odbojke se je zelo poživilo. Ustanovljena so bila tri odbojkaška društva: Monte Rua, Združena in Mežnarijat. Odigrali smo več tekem za prvenstvo. Zmagali so šestoletniki iz društva Monte Rua.

Cilinder klub je na predvečer sv. Stanislava, nebeškega patrona dveh naših tovarišev, njima na čast pripravil vesel večer. Trije odborniki kluba so prikorakali na oder z velikimi modrimi cilindri na glavah. Potem se je začelo: radijske novice, zabavni prizori s petjem in igro, izročitev daril. Pošteno smo se nasmejali.

Naši rojaki nas precej obiskujejo tu v benediktinski opatiji: neki profesor, potem duhovnik, ki je prišel k rigoroznim izpitom, salezijanec na poti v Celovec, absolvirani pravnik...

December 1945

Rektor in ekonom sta se vrnila iz Rima in prinesla s seboj velike kovčke. Vsak bogoslovec je dobil zavezniško odejo in zavezniško vojaško jopico. Prve je darovala Papeška pomoč, druge pa profesor Ahčin.

Miklavžev večer.

Na oder je prišel angel z obupnimi perutmi, daljnogledom in oblakom. Gledavci so takoj zaslutili, da so se pred njimi odprla nebesa. Res je angel vtaknil kukalo skozi oblak in začel opazovati nas v Pragli. Svoje vtise je kar na glas pripovedoval in odkril marsikaj, česar slovenski Pragliščani še slutili niso.

Potem angel odide, odnese oblak in spet smo na zemlji. Tedaj se prikaže na odru pravi Miklavž. Častitljiva brada, častitljiva hoja, častitljivi gibi, res ne moremo prav zaslutiti, kdo bi se naj skrtil za tolikšno častitljivost, dokler ni odprl ust. Tedaj smo spoznali svetnika. Jel je obdarovati vse po vrsti. Vsakomur je podaril italijansko rakovniško knjižico in koledarček, no, tudi to ima neko ceno, čeprav se marsikdo spomni iz preteklosti drugačnih dobrot: fig, orehov in rožičev.

Profesorji dobe razen tega v dar še druga darila. Spiritual dobi kardinalski klobuk in kardinalske copate — vse narejeno doma —, ostali gospodje cel kup stvari, ki so jim jih čez dan pozumali hudi duhovi. Tudi rektor je dobil v dar svoje stvari, čeprav je ves dan trdil, da ni njemu nič zmanjkalo.

Za Miklavžem je nastopil še pedenj-
možiček, sestavljen iz dveh komedijan-
tov. Ves avditorij ni mogel ugotoviti,
čigave so noge in čigave roke. Še be-
lolasi profesor svetega pisma je pre-
udarjal: „Roke so Ezavove, glas pa je
Jakobov,“ a uganil ni ničesar.

Gospod rektor je začel z vzgojnimi
urami: vsak ponedeljek pol ure pred
večerjo. Pri prvi uri je najprej prebral
pismo kardinala Pizzarda, potem nas
je začel pošteno krtačiti.

Praznik Brezmadežne.

Vsem nam je uhajal spomin domov,
ko smo se v preteklih letih kot študen-
tje zbirali v ljubljansko stolnico. Tam
smo stali, Marijini kongreganisti, z
modrimi kravatami, svečano in ponos-
no pri sv. maši. Tudi v bogoslovju je
včasih v Ljubljani praznovala kongre-
gacija ta dan. Slovesno so bili sprejeti
vanjo novi člani.

V Pragli smo skušali praznik obha-
jati čim bolj slovesno. Udeležili smo se
najprej maše v semenišču: med njo je
pel bogoslovski zbor. Potem smo šli še
k slovesni pontifikalni maši, ki jo je
daroval v samostanski cerkvi opat be-
nediktinske družine iz Padove. V zgod-
njih popoldanskih urah smo poslušali
v cerkvi pridigo, potem se udeležili
procesije. Na koncu so vsi udeleženci
— in ni jih bilo malo — zapeli pesem
O, Brezmadežna.

Za domači, slovenski krog se je pri-
čelo šele ob pol peti uri popoldne. Med
slovesnimi večernicami smo po dolgem
času spet peli litanije z vmesnimi od-
pevi po stari slovenski navadi. Govoril

je rektor: ob Marijinem zgledu je po-
vedal misli o delu, molitvi in trpljenju.
Potem je prestopilo v Kongregacijo
duhovnikov in bogoslovcev šest prvo-
letnikov. Vsi stari člani smo ponovili
obljube s skupno molitvijo.

Na predvečer petletnice dr. Koro-
ševe smrti sta nam prelat Slavič in
profesor Ahčin pripovedovala spomine
nanj. Slednji ga je naslikal predvsem
kot moža izredne dobrote.

15. decembra smo začeli opravljati
devetdnevno pripravo na božič. Po stari
slovenski navadi smo že pred štirimi
leti uvedli v semeniško življenje pre-
našanje Marije v spomin na njeno pot
iz Nazareta v Betlehem. Devetkrat se
je preselila iz sobe v sobo, povsod slo-
vesno sprejeta z govorom, litanijami
in petjem. Govorili so šestoletniki.

Božične počitnice.

Treba je postaviti jaslice v kapeli,
jaslice v dvorani, očistiti sobe in hod-
nike, pripraviti božično akademijo in
petje. Delo je točno razdeljeno: nekdo
pometa stopnice, drugi riba klopi, osta-
lih nekaj postavlja jaslice v kapeli in
dvorani, vsi drugi imajo delo po sobah.
Kakor pač ob vsakem splošnem čišče-
nju. Delamo z veseljem, saj hoče vsa-
kdo nekaj prinesiti k prazniku, da bi
vsi čim manj čutili, da ni domovine.

V sveti večer vstopamo s kajenjem
po sobah. Spiritual gre v spremstvu
dveh bogoslovcev od ene do druge in
prinaša mir božji, svetonočni mir, med
nas.

Po večerji zadnjikrat prenesemo

Marijo. Prišla je do hlevčka. Zapijemo ji in pomolimo k njej kot že devetkrat.

Petje ustvari pravo božično veselje.

Spredaj stoje jaslice, pristne slovenske jaslice, po zamisli prvoletnika Toneta. Kakor da bi stale nekje na robu ljubljanskega barja, ob brezoviških hribih. Sveti družini služi za streho na pol podrt kozolec, pastirji hite po vzpetini k Detetu, iz megle v ozadju kipi Ljubljana, videti je šmarno goro, nad vsem pa kraljujejo Kamniške planine, vse v sneg odete. Pastirci, ovčke, mah, Jožef — vse je povezano v ubrano pesem. Ozadje je tako skladno naslikano, da je težko ločiti, kje prehaja globina v ploskev, umetna barva v pravo. Košček domovine.

Pred Novorojenim brlika drobna svečka. A gore pred njim tudi naša srca v trpki misli na dom. Naj še tam prinese mir. Zakaj ne prizanaša?

Polnočnica. Gospod rektor je pristopil. Med prvo mašo pojemo stare ljudske pesmi, vedno pobožne in zmerom lepe. Pojemo z vsem srcem in vsi. Med drugo mašo v tihoti premišljujemo božično skrivnost, med tretjo poje pevski zbor.

Na sveti dan gremo dopoldne k slovesni maši v župno cerkev. Potem igramo domino, šah, barvaste paličice. Popoldne pojemo v kapeli litanije.

Šahovski turnir, pripravljen za počitnice, je zmrznil po tretji igri, moč goče zaradi mraza.

Zaklali smo 170 kg težkega pujsa.

Silvestrovo. Tombola. Pri mizi sedi stroga komisija, številke vleče Franček. Profesorji in bogoslovci sede vse vprek za mizami. Vsakdo ima po dve tablici. Dobitki so knjige, tinta, namramnice, pisemski papir... Glavni dobitnik je zadel stari profesor svetega pisma.

Po tomboli je na vrsti čajanka: vsak lahko dobi čaja po volji, potice pa en kos. Sledi splošna zabava in igre.

Tik pred polnočjo profesor Ahčin v kratkem govoru opiše usodni krog preteklega leta in želi več sreče v novem, tisočdevetstošestintridesetem.

Veselo si sežemo v roke.

Vreme je bilo ta mesec precej muhasto. Začelo se je z dežjem, potem je malo čez polovico meseca sijalo sonce, pred božičem se je vse zameglilo, začel je rositi droban dež, postalo je pušto kot pri nas doma jeseni. Okoli Silvestrovega je vlaga odnehala in pritisnil je hud mraz.

V decembru so nas obiskali tile Slovenci: cistercijanec, lavantinski duhovnik, dva kapucina, frančiškan, neki laik profesor.

Branko Rozman

V življenju sv. Vincencija beremo, kako je mirno, brez strahu in vdan v božjo voljo čakal na smrtni postelji zadnjega trenutka. Ta mir nam bo umljiv, če vemo, kar je svetnik sam zatrdil: „Hvala Bogu, zadnjih 18 let nisem šel nikoli k počitku, ne da bi se bil pripravil umreti še tisto noč, če bi Bog hotel.“

NOVICE IZ SLOVENIJE

● Osebnе spremembe. Za arhidia-kona II. arhidia-konata je bil imenovan stolni kanonik dr. Anton Čepon, III. arhidia-konata stolni kanonik msgr. Ven-ceslav Snoj, IV. arhidia-konata stolni kanonik msgr. dr. Viljem Fajdiga, V. in VI. arhidia-konata pa stolni kanonik dr. Ivan Merlak.

● Slovenija ima 192 bogoslovcev. Ljubljanska nadškofija ima v letošnjem škofskem letu 94 bogoslovcev in sicer v 6. letniku 6; v petem 8, v četrtem 14, v tretjem 9, v drugem 12, v prvem pa 22. Pri vojakih jih je 18, ostalih 5 pa je v Rimu ali Innsbrucku. — Maribor-ska škofija ima 66 bogoslovcev: v 3. letniku 3, v 5. letniku 1, v četrtem let-niku 3, v tretjem letniku 11, v drugem letniku 16, v prvem letniku 20; pri vo-jakih jih je 9, v Rimu ali Innsbrucku pa študirajo 3. — Koperska škofija pa ima 34 bogoslovcev. V 6. letniku 1, v petem 3, v četrtem 5, v tretjem 5, v drugem 6, v prvem 5, pri vojakih 8, v Rimu pa 1.

● Cerkve za svetoletne odpustke. Sveta apostolska penitenciarija je z od-lokom z dne 20. decembra 1965 dovoli-la, da more škof za tiste vernike, ki težko pridejo v stolnico, določiti eno cerkev ali tudi več drugih cerkva, kjer morejo dobiti svetoletne odpustke. Po tem odloku je ljubljanski nadškof dr.

Jožef Pogačnik določil za take cerkve: baziliko v Stični in dve božjepotni cerkvi, eno na Gorenjskem in drugo na Do-ljenjskem: Brezje in Novo štifto.

● Ljubljanski biseromašniki v letu 1966 so: Franc Govekar, župnik v po-koju v Zapogah; Matija Noč, kaplan v pokoju v Nevljah.

● Zlatomašniki v letu 1966 so: dr. Janez Fabijan, profesor bogoslovja v pokoju in častni kanonik; Flajnik Pe-ter, decanus emeritus in župnijski upravitelj v Kropi; Jožef Klemenčič, župnijski upravitelj v pokoju v Ljub-ljani; Karel Sparhagl, župnijski upra-vitelj, Šmartin pod Šmarno goro; An-drej Stare, župnijski upravitelj v Gore-njem Logatcu; Alojzij Tomé, župnij-ski upravitelj v št. Jurju pri Grosup-ljem in p. Metod Valjavec, OFM, ka-plan pri sv. Cirilu in Metodu v Ljub-ljani.

● Voditelj družbe za širjenje vere in sv. Petra za Slovenijo. Kongregacija za širjenje vere je na predlog sloven-skih škofov imenovala za voditelja pa-peške družbe za širjenje vere in družbe sv. Petra za vso Slovenijo msgr. dr. Viljema Fajdigo.

● Birma in kanonična vizitacija v letu 1966 v ljubljanski nadškofiji bo v

dekanih Cerknica, Kočevje, Višnja gora in Vrhnika.

● V letu 1965 je bilo v ljubljanski nadškofiji birmanih 8658 in sicer: Zapoge 23, Lom 58, Tržič 476, Kovor 85, Križe na Gorenjskem 222, Duplje 73, Podbrezje 71, Naklo 123, Kranj 471, Predoslje 210, Šenčur 448, Predvor 183, Trboje 58, šenturška gora 30, Mavčiče 98, Smladnik 262, Trstenik 56, Cerklje na Gorenjskem 386, Velesovo 71, Besnica 88, Goriče 59, Kokra 24, šmartno pri Kranju 452, Jezersko 82, Domžale 310, Primskovo na Dolenjskem 53, Hotič 48, Javorje pri Litiji 39, šmartno pri Litiji 231, Prežganje 55, Litija 221, Kresnice 93, štanga 53, Janše 34, Sava pri Litiji 62, Sv gora pri Litiji 40, Dole pri Litiji 134, Polšnik 82, Dobrnič 187, Sela šumberk 68, Žužemberk 257, šmihel pri Žužemberku 62, Zagradec na Dolenjskem 126, Krka na Dolenjskem 148, Ajdovec 88, Ambrus 104, Hinje 125, Ljubljana-stolnica 1739, nadškofijska kapela 190.

● Duhovne vaje je opravilo v letu 1965 — 155 duhovnikov ljubljanske nadškofije.

● Nadškofijski ordinariat v Ljubljani bo izdal v slovenskem prevodu vse koncilske konstitucije in odloke ter izjave. Teološka fakulteta v Ljubljani je izdala 3. in 4. številko Bogoslovnega vestnika z bogato in praktično vsebino. P. Miha Žužek S. J. je pa izdal kratko razlago splošnih in misijskih namenov Apostolstva molitve za leto 1966.

● Božič v Sloveniji. Vsi trije slovenski škofje so se obrnili na vladu v Beograd, naj v Sloveniji božični praz-

nik spet prizna, a vse zamenja. Bil je navaden delavni dan. Tisk, radio in televizija so govorili le o novoletnih praznikih, skrbno so pazili, da bi se ne izustila beseda božič. Okrašena in razsvetljena božična drevesca so se sicer marsikje pojavila že pred 14 dnevi, pa le tam, kjer je bilo računati, da bodo šli mimo tujci. Skozi Ljubljano so se zadnje dni pred božičem vozili posebni vlaki iz Nemčije, vsi polni delavcev, ki jim je Nemčija dala 14-dnevne počitnice. Naši ljudje so glasno zabavljali: „Nemčija daje svojim delavcem božične počitnice in še plačane povrh, pa je gospodarsko med najmočnejšimi na svetu. Mi v Jugoslaviji pa menimo, da bomo svoje zaavoženo gospodarstvo okrepiili, če bomo delali prav na božič.“

● Anton Anžič umrl v ZDA. Dne 27. decembra 1965 je umrl v župniji Vakpeton, Severna Dakota, ZDA, Anton Anžič, bivši profesor verouka na ljubljanskih gimnazijah. Rodil se je 4. junija 1891 v župniji Sostro, posvečen je bil l. 1914. Kaplanoval je v škofiji Loki, nato je bil vojni kurat, potem kaplan v šmartinu pod šmarno goro, stolni vikar v Ljubljani, od koder je odšel v katehetsko službo. Pokojni je znal več jezikov in je veliko prevajal za Družbo sv. Mohorja in razne dijaške liste.

Nov prefekt v Alojzijevišču (Goriča). S pričetkom šolskega leta je nastopil službo prefekta v slovenskem vzgojnem zavodu v Goriči Alojzijevišče salezijanski duhovnik g. Jože Peterlin, ki je dolgo let deloval v Argentini, zadnji čas pa v Marijanišču na Opčinah.

SLOVENC V SVETU

● **40-letnico mašništva (ZDA).** Č. g. Julij Slapšak je lansko leto obhajal 40-letnico mašniškega posvečenja. L. 1925 je imel novo mašo v cerkvi sv. Jožefa na Seļu v Ljubljani. Ker so to cerkev že pred leti podrli, je daroval svojo jubilejno mašo v skromni kapelici karmeličank, ki je v nekdanjem stanovanju njihovega špirituala. Maše so se udeležile karmeličanke (le nekaj jih je še ostalo) in sorodniki. K maši je prišel tudi generajni vikar dr. Stanko Lenič, ki je jublanta nagovoril pred mašo. Med nagovorom je povedal, da je pok. nadškof Vovk točno tri mesece pred svojo smrtjo napisal dekret, s katerim je v soglasju s stolnim kapitljem imenoval g. Jučija Slapšaka za častnega konzistorialnega svetnika svoje nadškofije. G. jublantu, ki je bil zadnja leta škofu Rožmanu ves na razpolago, iskreno čestitamo.

● **Nova hiša šolskih sester (ZDA).** 3. oktobra lanskega leta je p. gvardijan Blaž Čemažar OFM blagoslovil zemljišče, na katerem bodo slovenske šolske sestre zgradile Dom sv. Jožefa. Šolskim sestram želimo blagoslova in srečen zaključek začetega dela.

● **„Korotan“ na Dunaju.** „Korotan“ je ime visokošolskega doma za slovenske akademike s Koroške, ki študirajo na Dunaju. Novi dom bo imel 90 sob in bo odprt na koncu letošnjega leta. 29. novembra je bil dom pokrit s streho in ob tej priložnosti je bila majhna slovesnost. V nagovoru se je p. Tomažič, voditelj del in bodoči rektor, zahvalil dunajskemu nadškofu kardinalu Koenig, ki je bil prvi, kateri je misel novega

doma podprl in s svojo podporo omogočil nakup gradbenega zemljišča. Najbolj je podprla dela in doseg cilja celovška Mohorjeva družba.

● **Apostolat sv. Cirila in Metoda.** Teden pred božičem lanskega leta je bila v cerkvi sv. Ivana v Gorici ustanovljena pobožnost Apostolstva sv. Cirila in Metoda.

Štandrež: tu so Slovenci obhajali v začetku decembra dvojni praznik: shod sv. Andreja, župnijskega zavetnika, in god sv. Miklavža. Na shod sv. Andreja so se pripravili s tridnevno večerno pobožnostjo, pri kateri je g. Jože Jurak razložil življenjske nauke sv. Andreja. Pri miklavževanju 4. decembra so pred prihodom sv. Miklavža nastopili tudi skavti.

Štmaver: Tukajšnje miklavževanje je bilo združeno z nastopom cerkvenega zbora, z recitacijami mladine in mlajših ter šaljivimi prizori.

● **Praznik Brezmadežne v Gorici.** Dopoldne se je mladina številno udeležila sv. maše na Travniku. Popoldanska akademija je bila v Katoliškem domu. So-

delovali so Marijina družba, Marijini vrtci in ostale mladinske katoliške organizacije.

● **Dva koledarja.** Za Trst in Gorico sta tudi letos izšla Koledar Svetogorske Kraljice in Mladinski koledar.

● **Slovenski učbeniki v Kanadi.** Slovenska šola Marije Pomagaj v Torontu (Kanada) je v novembru lanskega leta izdala prvo knjigo zbirke šolskih knjig: Veseli dom, učbenik za višje razrede slovenskih šol. V bližnji prihodnosti bo izšla Materina beseda, abecednik in učna knjiga za nižje oddelke. Knjigo Veseli dom je sestavil g. Tone Zrnc CM, ravnatelj slov. šole Marije Pomagaj v Torontu, s sodelovanjem učiteljev iste šole. Knjiga ima 224 strani. Obsega berila, zemljepis in zgodovino Slovenije ter slovnico. Pri berilih so večinoma sodelovali pisatelji Karel Mauser, Mirko Kunčič in Marijan Jakopič.

● **Promocija.** V začetku decembra lanskega leta je v Innsbrucku promoviral za doktorja filozofije g. Jošt Žabkar iz Rima. Čestitamo.

● **Miklavževanje na Goriškem.** — Slovensko Alojzijevišče: gojenci so pripravili originalno miklavževanje pod vodstvom svojega prefekta g. Jožeta Peterlina.

● **70—letnica zavoda sv. Alojzija (Gorica).** Salezijanci so 28. novembra lanskega leta proslavili 70—letnico ustanovitve zavoda sv. Alojzija. Slavnostne akademije, ki so jo priredili gojenci zavoda, so se udeležili zastopniki cerkvenih in civilnih krajevnih oblasti.

● **Zlata maša beneškega duhovnika (Beneška Slovenija).** 15. novembra l. l. je obhajal svoj zlatomašniški jubilej

župnik Anton Vidmar. Zlato mašo je daroval v isti cerkvi, kjer je na skromen način opravil novo mašo 15. novembra 1915 (drugi dan je že moral iti na vojsko). G. zlatomašnik je bil rojen l. 1890 v Černeju pri Nemah. Po končani vojski je služboval na raznih farah v Benečiji, od leta 1963 pa je župnik v Lazah. G. zlatomašniku čestitamo k 50—letnici duhovništva.

● **Konciljska slovesnost (Trst).** Slovenci v Trstu so imeli 12. decembra l. l. veliko koncilsko slovesnost. Popoldne je prišel med zbrane Slovence v Rojanu tržaški nadškof. Potem je bila cerkvena slovesnost. Jedro večera pa je bila konciljska konferenca doktorja Janeža Vodopivca iz Rima. Po končanem predavanju je sledil prost razgovor (dialog) med predavateljem in poslušavci vseh stanov in poklicev. Slavnostna konciljska akademija je odlično uspela.

● **Župnik Janez Dolšina v Argentini.** V sredi meseca decembra je prišel k nam iz ZDA župnik Janez Dolšina. Prihitev je na novo mašo svojega nečaka g. Edvarda Škulja. Med nami je ostal dober mesec. Obiskal je številne znance in veliko povedal o katoličanih v ZDA.

● **Obe župniji na Jezerskem** — sv. Andreja in sv. Ožbolta, ki sta bili od ustanovitve vključeni v celovško škofijo in — **ekspozitura Davča** s podružnično cerkvijo naše Gospe, ki je spadala pod župnijo Noraki v goriški nadškofiji — so bile dne 1. novembra 1965 dokončno priključene ljubljanski nadškofiji.

● **Misijonska veletombola.** V nedeljo, 9. januarja, je bila v Ateneo Don Bosco v Ramos Mejiji 15. misijonska veletombola. Organizirala jo je, kot vse prejšnje, Slovenska misijonska zveza pod vodstvom g. Ladišlava Lenčka, superiorja Baragovega misijonišča. Namen te vsakoletne misijonske veletombole je: moralna in materialna pomoč slovenskim misijonarjem in misijonarkam, ki delujejo kot zastopniki slovenskega naroda v Aziji in Afriki. Veletombola je dobro uspela.

● **Počitnice naših rojakov.** Meseca januar in februar sta v Argentini meseca počitnic. V tem času ni šole, po tovarnah in drugih podjetjih pa so počitniški dopusti. Kot prejšnja leta, tako so tudi letos številni odšli v razne kraje. Največja skupina rojakov je odšla v cordobske gore v počitniški dom doktorja Rudolfa Hanželiča. Najprej so odšli šolski otroci: 82 po številu. Otroško kolonijo so spremljali ga. Olga Omahna, gdč. Anica šemrov, gdč. Metka Mizerit, gdč. Terezka Marn in gg. Ignacij Grohar in Jože Žakelj. Kolonija je zelo dobro uspela. Razen v Córdoba so številni rojaki odšli v Miramar, Mar del Plato in Bariloche.

● **Slovenska tragedija na Tronadorju.** V sredi januarja je v bariloških gorah izginila vsaka sled za dvema našima akademikoma **Tomažem Kraljem** in **Božidarjem Vivodom**. Žalostni dogodki so se razvijali takole: V ponedeljek 17. januarja je g. France Jerman peljal Tomaža Kralja in Božidarja Vivoda pod Tronador. Tu sta se Tomaž in Božo odločila, da ne bosta šla na goro Boneta, kakor sta nameravala, ampak na Tro-

nador. Odšla sta opremljena z vsemi planinskimi potrebščinami: spalnima vrečama, vrvmi, derezami in hrano. Drogovorjeno je bilo, da se bosta v sredo 19. vrnila v Jermanovo gostišče. Ker ju ni bilo, se je vseh loteval strah, da se jima je morda zgodila nesreča. Ko ju ni bilo niti v četrtek 20., je bila slutnja še večja. France Jerman se je v večernih urah odpeljal v Bariloche ter o nesreči na Tronadorju obvestil dr. Vojka Arka, bariloški andinski klub, orožništvo in radijsko postajo. Ves aparat je bil takoj postavljen v akcijo — a vse zaman.

V Buenos Aires je prišlo prvo sporočilo v soboto, 22. januarja. Novica o nesreči Boža Vivoda in Tomaža Kralja, oba delavna člana Slovenskega katoliškega akademskega društva, je na vse napravila silen vtis. Vsi sočustvujemo s prizadetima družinama.

SVETOVNE NOVICE

● Izgon redovnic na Poljskem

Ob koncu lanskega leta so komunisti izgnali redovnice iz samostana v Glogovsku na južnem Poljskem. Ta samostan so si zgradile redovnice same po zadnji vojni. Lansko leto 29. avgusta jih je policija pregnala iz samostana. Najprej jih je prepričevala, naj samostan „prostovoljno“ zapuste. Ker se ni- so pokorile, so jih s silo izgnali iz samostana, ki so si ga same zgradile. V samostanu je sedaj šola.

● Blažena pastirčka iz Fatime

Ni še potrjeno, a smemo upati, da bosta fatimska vidca Frančišek in Jacinta Marto (umrla 1919 in 1920) proglašena za blažena za 50-letnico prvega Marijinega prikazovanja, 13. maja 1967. To je zagotovil p. A. Kondor, SVD, uradni postulator za njuno proglašenje za blažena. P. Kondor je omenil dva čudeža na njuno priprošnjo: trenutno ozdravljenje dečka, ki je bil popolnoma slep, in ozdravljenje od rojstva hrome žene.

● Brez vednosti svojega škofa

Anglikanski kanonik George Edward Brigstocke, kaplan škofa v Canterbury, je bil sprejet v katoliško Cerkev. Vest o njegovem spreobrnjenju je objavil londonski nedeljski časopis. Sporočilo je zelo vznemirilo anglikanskega nadškofa, ki o tem še ni nič vedel. Kmalu je bila

vest potrjena. Kanonika Brigstocke in njegovo ženo je poučeval o katoliškem nauku duhovnik pri westminsterski stolnici. George Brigstocke bo ostal laik. Za anglikanskega duhovnika je bil posvečen leta 1915.

● Iz Fatime v Saigon

Kip „Romarske Device“ je prispel iz Fatime v Saigon. Tu je na trimesečnem „romanju“ po Južnem Vietnamu. Pokrovitelji so ameriški člani Fatimske sinje armade.

● Posprava svetovne razstave

Svetovna razstava spada sedaj v zgodovino, prav tako vatikanski paviljon. Posamezne dele paviljona in opremo so razprodali. Odkupili so jih po raznih krajih ZDA in Kanade. Jeklene tramove bodo uporabili za Newman Club Center. Župnija v Grotonu, Conn., pa je kupila cerkvene klopi, barvasta okna in okrasne dele na steni; te predmete bodo uporabili pri cerkvi, ki jo nameravajo zgraditi.

● Oltarji brez relikvij svetnikov

Podtajnik kongregacije za svete obrede je predlagal, naj bodo oltarji posvečeni samo s sveto krizmo in naj se opusti predpis, da morajo biti v oltarju relikvije svetnikov. V prvih stoletjih krščanstva so gradili oltarje nad grobovi mučencev. Po preganjanju je nastal predpis, da se morajo vzdati v

oltar relikvije svetnikov. A v sedanjih časih je težko spolniti ta predpis, ker ni lahko dobiti relikvij.

● Misijonsko semenišče Janeza XXIII.

Zraven rojstne hiše pokojnega papeža Janeza XXIII. so lansko leto otvorili semenišče, ki se imenuje po umrlem papežu. Pri otvoritvi je zastopal sv. očeta Pavla VI. milanski kardinal Colombo. V semenišču se bodo pripravljali novi misijonarji. Za prvo leto so sprejeli nekaj nad sto gojencev. Prostor za novo semenišče je izbral pokojni papež sam. Prav tako je sam blagoslovil temeljni kamen.

● Koncilna revija

Nova teološka znanstvena revija „Concilium“ je že preseгла naklado 40 tisoč izvodov. Čeprav se revija na splošno bavi s težjimi vprašanji, je med naročniki skoraj 30% laikov. Mesečnik Concilium se tiska v sedmih jezikih.

● Versko bratstvo v Španiji

Škof iz Gerone v Španiji msgr. Narcis Jubuny je dovolil nekatoliškim krščanskim skupnostim, da morejo imeti med turistično sezono svoje verske obrede v nekaterih cerkvah njegove škofije. Ta ekumenska poteza škofa je bila sprejeta s strani protestantskih skupnosti v tej škofiji z velikim zadovoljstvom.

● Leningradski metropolit pri svetem očetu

V začetku decembra lanskega leta je sv. oče sprejel metropolita Nikodima iz Leningrada, ki je prišel v Rim za zaključek koncila kot predstavnik ruskega patriarha Sergija v Moskvi. Metropolit je sv. očetu prinesel dar patriarha Sergija, ikono Bogorodice.

● Katoliški tisk v ZDA

Vseh katoliških publikacij izdajajo v ZDA v 24.482 milijonih izvodih, časopisov je 153, revij pa 409.

● Berlinski zid odprt za 24 ur

18. decembra lanskega leta so oblasti vzhodnega Berlina znova dovolile Berlinčanom prehod iz zahodnega v vzhodni del. Nepregledne vrste avtomobilov in ljudi so že pred odprtjem prehodov čakale, da pridejo k svojcem in prijateljem v vzhodni Berlin. Že takoj prvi dan je nad 10.000 avtomobilov prečkalo zid sramote. A vsak obiskovavec je smel ostati v vzhodnem Berlinu le 24 ur.

● Medverski odbor v Luksemburgu

V Luksemburgu so ustanovili odbor katoliških, protestantskih in judovskih teologov, ki bo pospeševal ekumenski razgovor v duhu II. vatikanskega vesoljnega cerkvenega zbora.

● Mednarodni kongres za nabožno glasbo

V ZDA se bo vršil od 21. do 28. avgusta tega leta peti mednarodni kongres za nabožno glasbo. Kongres bo posebej važen zato, ker bo prvi po II. vatikanskem vesoljnem cerkvenem zboru.

● Katoličani v Južnem Vietnamu

Južni Vietnam ima 14.183.924 prebivalcev. Od teh je 1.427.118 katoličanov, to je 13,32 odstotka.

● Svetovni kongres laikov

Tretji mednarodni kongres laikov bo v Rimu meseca oktobra leta 1967.

● Predsednik mednarodne Caritas

Msgr. Rhodain, dosedanji glavni tajnik Francoske katoliške pomoči, je bil izvoljen za predsednika mednarodne Caritas (dobrodelnosti).

SPOMINI POROČEVAVCA IZ KRISTUSOVIH ČASOV

Heredia S. J.

V uredništvu lista „Boston Graphic“

Bill Connor je pritisnil na gumb. Zabrnelo je. Myles, ki je ravno nekaj bral, je vstal izza mize.

„Kaj bi radi?“ je vprašal.

„Znaš hebrejsko?“ bi Bill rad vedel.

„Kot otrok sem se hebrejščine naučil pri rabiju Waiseju. Stanovali smo v judovski četrti. Z njegovim sinom Neftalijem sva si bila prijatelja. Zato me je tudi on rad imel in se zavzel, da me nauči tega jezika. Čez tri leta sem že lahko prevajal Izaijo.“

„Imenitno!“ pravi Bill. „Ali znaš arabsko?“

„Tudi tega jezika sem se naučil v naši četrti. Znam brati koran.“

„Več ni treba. Mislim, da si ti mož, kakršnega bi rad. Si bral Tissotovo ‘Kristusovo življenje’?“

„Doslej še vedel nisem, da je ta pisatelj sploh na svetu.“

„Tu ga imaš!“ Pa je pokazal Mylesu tri velike in debele zvezke, ki jih je imel pred seboj na mizi. „Vzemi in oglej si! Potem mi pa pridi povedat,

kaj sodiš o tem. Imam namreč zamisel, ki bi jo midva utegnila uresničiti.“

Myles je vzel knjige pod pazduho in gugaje se — tako se je namreč navedil hoditi — odšel k svoji pisalni mizi. Prižgal si je pipo in začel listati po prvem zvezku. Komaj je prišel do desete strani, se je mladi poročevavec udaril po čelu in vzkliknil:

„To pa, to! To je tista slovita podoba ‘Magnifikat’, ki jo kanonik Shean tako združuje v svoji knjigi ‘Moj novi kaplan’... Res da nam jemlje predstave, kakršne imamo, kadar gledamo slike, ki so jih naslikali veliki umetniki. Ampak po pravici povem, da se mi tale zdi mnogo bolj skladna z resničnostjo ko pa one. Tako je brčkone bila oblečena Devica, ko je obiskala teto Elizabeto, ne pa tako, kakor jo slika Rubens ali Tizian. To oblačilo je res pristno jutrovsko, kakor jutrovska tudi vsa pokrajina v ozadju...“

To se je godilo v dvorani založništva lista „Boston Graphic“. Mr. Connor, ki so mu po domače rekli Bill, je bil za-

ložnik in šef. Myles pa njegov prvi poročevavec.

Minili sta dolgi dve uri, preden je Myles prelistal vse zvezke. Končno jih je spet vzel pod pazduho in odšel k Mr. Connorju. Ta je s svojim zelenim senčnikom nad očmi in z nogami na mizi sedel za mizo in bral časopis, ki ga je bil po stari navadi najprej po dolgem zganil.

„Bill!“ je dejal Myles in treščil knjige na založniško mizo.

„No, kaj je?“ je ta vprašal in odvrnil časopis.

„Sem jih že pregledal. Zde se mi prav zanimive.“

„Me veseli,“ je odgovoril Mr. Connor.

„Drugi Kristusovi življenjepisi, kar sem jih doslej bral, so si skoro vsi več ali manj enaki,“ je menil Myles.

„Tudi meni se tako zdi. Ta Tissot pa ti s svinčnikom pokaže obleko, šege, navade in kraje v Palestini, kakršni so bržkone bili ob Kristusovem času. Ali ni res?“

„Prav tako tudi jaz mislim. Tissot je ustvaril nekaj novega. Njegove risbe so me kar prijele. Sicer res ni napisal Kristusovega življenjepisa, pač je narisal evangeljske kraje.“

„Jaz,“ se je oglasil založnik, „sicer nič ne verujem. Vendar se mi Kristusova oseba kljub temu zdi močno privlačna. In njegov nauk, dasi se po njem ne ravnam, se mi zdi čudovit. Kar sem Kristusovih življenjepisov doslej prebral, me nobeden ni zajel. Nekateri zato ne, ker so preveč učeni, drugi pa zato ne, ker so premalo učeni. Kadar pa berem evangelije, me vselej močno

presunejo. Tile Tissotovi bakrorezi so mi šli mnogo bolj k srcu kakor pa Renanovo ali Straussovo 'Jezusovo življenje'... Ne vem, ali je kdaj kdo že poskusil, da bi Kristusovo življenje popisal z istega gledišča, s katerega je Tissot risal svoje risbe. Kaj takega bi rad.“

„Že razumem,“ je rekel Myles. „Radi bi takega Kristusa, kakršnega so gledali tisti, ki so takrat živeli, ne pa takega, ki je dva tisoč let daleč od nas.“

„Dobro si me razumel, Myles. Prav to bi rad. Želim si, da bi kdo dogodke v tisti znameniti dobi tako popisal, kakor bi jih popisoval časnikarski poročevavec današnje dobe, če bi bil takrat živ.“

„Želite si nekake ‚Spomine časnikarskega poročevavca iz Kristusovih časov‘.“

„Imenitno! Imenitno!“ je bil založnik ves navdušen. „Naslov, ki bo kar se da privlačen, že imava: ‚Spomini poročevavca iz Kristusovih časov‘... No, kaj meniš — ali bi mogel o tem napisati vrsto člankov za naš list?“

Myles se je popraskal po glavi in dejal: „To se mi zdi pa težko, dasi me zadeva močno mika. Mislim pa, ako bi hotel napisati take ‚Spomine‘, da bi vsekakor moral potovati v Sveto deželo in nekaj časa tamkaj prebivati...“

„Tvoja misel je prav dobra, Myles. Predložim jo ravnateljskemu svetu našega lista. Mislim, da bodo stroške odobrili, kakor bi jih, ako bi bilo treba poročevavca na vojsko med Kitajce in Japonsko. Jutri dopoldne se mi spet oglasi, da premislim tvojo zamisel.“

Ko je Myles odhajal, si je mel roke.

Bil je ves zaverovan v svoje naročilo in bil prepričan, ko je imel v rokah podoblastilo za potovanje v Palestino, da bo v modernem slogu lahko napisal nekaj prav zanimivega. V svoji ognjeviti domišljiji je sam sebe že videl, kako se pogovarja s Pilatom, z Andrejem in Petrom veslari po Genezareškem jezeru, govori s Petrovo taščo, se za Herodov rojstni dan udeležuje plesa, povsod hodi za Kristusom, je priča njegovih dejanj in posluša njegove besede. Najprej je hitel domov k predobri materi, kateri je razodel svojo nalogo. Stara irska mati je bila vsa iz sebe ob misli, kaj vse bo njen sin lahko napisal o našem Gospodu, in je vzpodbujala Mylesa, naj dovrši, česar se je lotil.

„Že prav, mama“, je ginjen dejal mladenič. „Ampak zdaj moraš ti na vso moč prositi našega Gospoda, da bi jaz mogel napisati kaj takega, kar bi bilo njega vredno.“ Ker ni maral pokazati svoje ginjenosti, je brž odhitel v knjigarno „Boston Library“, kjer je zahteval, naj mu dajo Kristusove življenjepise. Brez pretiravanja lahko rečemo, da so mu jih prinesli več ko dvesto v osmih različnih jezikih.

„Kadar boste s temi pri koncu,“ mu je smeje se razlagal knjižničar, „vam jih kar po vrsti prinesemo več tisoč. Če bi pa radi takšnih knjig, ki obravnavajo Kristusovo delo na sploh, bo treba izprazniti pol knjižnice.“

Čez osem dni se je Myles iz New Yorka z ladjo odpeljal proti Jutrovi deželi. Bil je dobro založen s priporočilnimi pismi na egipčanske, arabske in palestinske oblasti ter z dolarskimi če-

ki. Ko je odprl kovček, je v njem zagledal zavoj in na njem z buciko pritrjen listek z napisom: „Za poročevalca iz Kristusovih časov — Agneza“. Radoveden je Myles vzel zavitek v roke, ne da bi slutil, ali ni v njem kakšna potegavščina, a je v tem nenavadnem zavoju spoznal darilo svoje neveste; odprl ga je in v njem presenečen našel tuniko in veliko rimsko togo... Takšno oblačilo prav zares gre časnikarju izpred dva tisoč let! Sleknil si je suk-njič, si nataknil tuniko in se zavil v togo kakor v bikoborčev plašč. Na glavo si je poveznil svoj klobuček in vtaknil pipo v usta. Zleknil se je v udoben naslonjač, ki ga je imel v kabini, stegnil noge na mizo ter kadil in premišljal, kaj naj v prvem pismu piše založniku lista „Boston Graphic“. Takega je našel njegov ameriški tovariš, ki je tisti hip stopil v kabino. Videč ta prizor je začuden zaklical:

„Kaj pa to pomeni, Myles? Ali si znorel?“

„Nisem znorel, prijatelj. Oblečen sem pač svojemu stanu primerno...“

„Kakšnemu stanu...?“ je spraševal prijatelj.

„Takšno oblačilo pritiče ‘poročevalcu’ iz Kristusovih časov...“

V samostanu sv. Katarine ali Spremenjenja na Sinajski gori v Arabiji.

Mr. Williamu Connorju
Boston Graphic
Boston, Mass., USA.

Čeprav še nisem v Sveti deželi, marveč na Sinajskem polotoku v Arabiji, vendar že lahko sporočim imenitne novice. O svojem potu do sem ne

bom pisal, ker se mi ni nič posebnega prigodilo. Ta najstarejši samostan razkolnih grških menihov stoji ob vznožju Sinajske gore, kjer je Bog Mojzesu izročil tabli s postavo. Ta sveta gora je mogočna. Strma in gola skala po svoji rdečkasti barvi spominja na ogenj. Vrh ji božajo oblaki — seveda, — kadar jih je kaj v tej žejni zemlji sredi puščave. Vendar je na vznožju gore blizu zgradbe studenec, iz katerega pijejo številni samostanski prebivavci. Bolj ko samostanu je ta zgradba podobna trdnjavi. Stoji več metrov nad puščavsko gladino in je obdana z velikim obzidjem. Če hočeš priti noter, te morajo po vrvi dvigniti čez obzidje, kakor vsakršno drugo breme. Menihi se boje, da ne bi vdrli Beduini, zato so tako previdni. Mene so sprejeli. Zato se moram zahvaliti pismom in pooblastilom, ki mi jih je bil dal razkolniški patriarh v Aleksandriji. Sicer bi bila moja pot zaman. O tej samostanski naselbini bi lahko marsikaj napisal, vendar me najbolj zanima obisk knjižnice. To je velika obokana dvorana, v kateri je nakupičenih nešteto neurejenih pergamentnih zvitkov neprecenljive zgodovinske vrednosti, katere pa ti strašno nevedni menihi ne poznajo. Tukaj je spomladi leta 1844 Tischendorf med staro šaro našel zvitke „Sinajskega kodeksa“, ki vsebuje s prekrasnimi grškimi pismenkami pisane evangeliije in več knjig stare zaveze. Veščaki sodijo, da so še iz četrtega stoletja našega štetja. To sem zvedel že v Aleksandriji. Ker bi rad dobil kake listine, ki bi mi mogle pomagati pri pisanju teh mojih „Spominov“, sem sklenil, da jih tukaj poi-

ščem. Mnogo sem si moral prizadevati, da sem si priboril zaupanje teh razkolnikov. Končno pa mi je nekaj dolarjev, katere sem modro razdelil, odprlo pot v knjižnico. Več ko mesec dni sem pregledoval stare papiruse in pergamente, ki so bili vsi enako častitljivi. Slednjé sem po naključju staknil pravi zaklad. Med staro šaro sem našel zavrženo košaro, ki je bila — prav nič ne pretiravam — pokrita s „prahom celih stoletij“, v njej pa več zvitkov, popisanih z različnimi grškimi pismenkami. Ker sem ta jezik študiral v „Bostonskem kolegiju“, sem lahko bral. Presenečen sem ugotovil, da so to — tako bi lahko rekli — „Spomini hispanskega Juda iz Kristusovega časa“. Začel sem jih prebirati, vedno močnejše so me zanimali. To je pravi zaklad! Če jih dobim, mi jih bo treba le prevesti, pa bom imel „Spomine“, ki naj bi jih napisal. Moral pa sem porabiti vso svojo zvižahnost in pa nemalo denarja, preden sem te razkolne menihe pregovoril, da so mi jih prodali. Ker imam po vaši zaslugi glede denarja polno moč, nisem niti za hip dvomil, da ne bi tega čudovitega rokopisa dobil za „Boston Graphic“. Danes s svojimi sto zvitki, ki so najskrbnejše zaviti, odhajam proti Jeruzalemu, kjer upam, da se bom s pomočjo grških tolmačev lahko lotil dela: da namreč te zanimive listine prevedem, razložim in po svoje priredim. Neham pisati, ker bi to pismo rad poslal po karavani, katera ravno kar odhaja v Aleksandrijo. Jaz pa bom z drugo karavano krenil proti Palestini, in sicer po poti skozi puščavo. — Vedno Vaš

Myles.

(Bo še)

Prevedel France Kremžar

Argentina:	Obnova	129
Dušnopastirska pisarna, Ramón Falcón 4158, Buenos Aires	V Sloveniji ni svobode	130
	Koncil: Cerkev v podobah	133
	Iz dnevnika Janeza XXIII.	139
Z. D. A.:	Pota sodobnega filma: David in Liza	142
Rev. Julij Slapšak 6019 Glass Ave. Cleveland, Ohio, U. S. A.	Spolna vzgoja mladine	145
Slovenska pisarna Baragov dom 6304 St. Clair Ave. Cleveland 3, Ohio, U. S. A.	Podrti viharnik	149
	Ti pričakujejo naše ljubezni	152
	Nevarnost komunizma se podcenjuje	153
	Možitev: osebni razgovor z Bogom	157
	Še o naših ljudskih običajih	160
	V družini	162
Kanada:	Mamin srček... ali ubogi otrok	162
Ivan Marn. 131 A Treeview Drive Toronto 14, Ont. Canada	Pozornosti potrebujejo	163
	Prej... in potem	164
	Za mladino	166
	Anketa III.	166
	Japonsko dekle posnema Kristusa	167
	Ali pri tebi prevladuje razum	169
	Imejte pogum!	170
	Za dobro voljo	172
	Iz nebes dani zaklad	173
	Lemenatarji	177
	Slovinci v svetu	183
	Novice iz Slovenije	181
	Med nami v Argentini	185
	Svetovne novice	186
	Spomini poročevavca iz Kristusovih časov	188
Trst:		
Marijina družba, Via Risorta 3, Trieste, Italia		
Italija:		
Zora Plščanc, Riva Piazzutta 18, Gorizia, Italia		
Avstrija:		
Naročnino pošljajte Mohorjevi družbi v Celovec		
Celoletna naročnina za Ar- gentino in države, ki nanje mejijo (razen Uruguaya) 1200 pesov.		
za ZDA in Kanado 5 dolarjev; za Avstrijo 95 šilingov za Italijo 2.000 lir; drugi protivrednost dolarja.		

LETO XXXIII.

Štev. 3

MAREC 1966

**PROSIMO PORAVNAJTE
NAROČNINO!**

Nakazila na naslov:
Antonio Orehar
Ramón Falcón 4158,
Buenos Aires, Argentina

slovenski verski mesečnik, ki ga izdaja konzorcij (msgr. Anton Orehar); urejujejo dr. Al. Starc, dr. Br. Rozman in Jurij Rode. Editor resp.: Msgr. Antonio Orehar, Ramón Falcón 4158, Bs. As. Registro de la Prop. Intel. N° 843.966

Fiska Vilko S. R. L., Estados Unidos 425, Buenos Aires

- Zgoraj: Marec v Sloveniji — začetek pomladi
- Druga stran: Devinski grad — slovenska priča ob Jadranskem morju
- Ovitek: stud. arh. Jure Vombergar

